

**Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Gorzowie Wlkp.**

**Informacja
o stanie bezpieczeństwa sanitarnego
Powiatu Gorzowskiego
w 2021 roku**

Gorzów Wlkp., luty 2022r.

Spis treści		strona
	Wstęp	3
1.	Sytuacja epidemiologiczna	6
2.	Warunki zdrowotne środowiska bytowania mieszkańców powiatu gorzowskiego.	16
3.	Stan sanitarny obiektów żywnościowo-żywnościowych	25
4.	Warunki higieniczno - sanitarne środowiska pracy i nadzór nad środkami zastępczymi	31
5.	Warunki sanitarne w placówkach wychowania i nauczania	37
6.	Działalność w zakresie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego	39
7.	Działalność w zakresie Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia	41

Wstęp

Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej działając na podstawie ustawy z dnia 14 marca 1985 roku o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (t.j. Dz. U. z 2021r., poz. 195) realizują zadania z zakresu zdrowia publicznego w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania chorób, w tym zakaźnych i zawodowych.

Niniejsza informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu gorzowskiego opisuje przeprowadzone w 2021 r. działania w zakresie zapobiegawczego oraz bieżącego nadzoru sanitarnego nad warunkami zdrowotnymi żywności i żywienia oraz produktów kosmetycznych, warunkami higieny środowiska, higieny pracy w zakładach pracy, higieny procesów nauczania i wypoczynku, warunkami higieniczno-sanitarnymi w obiektach użyteczności publicznej oraz działania w zakresie zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Przedstawia także działania mające na celu popularyzowanie wśród społeczeństwa szeroko rozumianego zdrowego stylu życia poprzez: zachęcanie do racjonalnego żywienia, aktywności fizycznej i przestrzegania zasad higieny, przeciwdziałanie uzależnieniom, naukę umiejętności kontroli swojego stanu zdrowia, w tym higieny psychicznej, wynikające z założeń Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021–2025 oraz wytycznych Światowej Organizacji Zdrowia czy Głównego Inspektora Sanitarnego.

W związku z trwającym stanem epidemii w 2021 r. kontynuowano realizację priorytetowych zadań związanych z zapobieganiem oraz zwalczaniem szerzenia się zakażeń wirusem SARS-CoV-2.

Ponadto realizowano zagadnienia związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom od tytoniu, alkoholu i innych środków psychoaktywnych, profilaktyką nadwagi i otyłości, profilaktyką nowotworów, profilaktyką HIV/AIDS i innych chorób zakaźnych. Uwagę zwracano na prowadzenie edukacji w zakresie zagrożeń związanych ze stosowaniem środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych.

Przedstawiona informacja o stanie sanitarnym powiatu gorzowskiego opisuje przeprowadzone w 2021 r. działania w zakresie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego.

W 2021 r. na terenie powiatu gorzowskiego pod nadzorem sanitarnym znajdowało się 1318 obiektów, w tym:

- podmioty lecznicze i praktyki zawodowe – 70,
- obiekty użyteczności publicznej – 227,
- obiekty i urządzenia wodociągowe (w tym indywidualne ujęcia wody) – 23
- kąpieliska i miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli – 5
- obiekty żywnościowo-żywnieniowe oraz obrotu produktami kosmetycznymi – 780
- zakłady pracy – 141
- placówki oświatowo-wychowawcze – 72.

Do badań laboratoryjnych pobrano łącznie 462 próbki żywności, wody do spożycia oraz wody z basenu i kąpielisk, z czego 28 zakwestionowano.

Przyjęto 31 interwencji, z których 11 uznano za zasadne.

W zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, w związku z oddawanymi do użytkowania inwestycjami, na terenie powiatu gorzowskiego nie stwierdzono bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi.

Sytuację epidemiologiczną w powiecie gorzowskim w 2021 r. kształtowała w głównej mierze epidemia zakażeń wirusem SARS-CoV-2. Zarejestrowane przypadki zakażeń koronawirusem stanowiły większość wszystkich zgłoszonych zachorowań i podejrzeń zachorowań w 2021 r. Zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej ukierunkowane były przede wszystkim na realizację działań przeciwepidemicznych celem zapobiegania oraz zwalczania zakażeń i zachorowań na choroby zakaźne u ludzi. Nie obserwowano epidemicznego występowania innych chorób zakaźnych.

Realizacja programu szczepień ochronnych była stabilna, poziom zaszczepienia dzieci w poszczególnych rocznikach był zadowalający. Niemniej jednak zauważalny jest znaczący spadek liczby osób uchylających się od szczepień obowiązkowych w porównaniu z latami ubiegłymi (powodem może być trwająca epidemia).

W związku z aktualną sytuacją epidemiologiczną w Polsce kontrole stanu sanitarnego w podmiotach leczniczych wykonujących stacjonarne i całodobowe, ambulatoryjne świadczenia zdrowotne, w obiektach prowadzących działalność leczniczą w ramach praktyki zawodowej, w zakładach pracy oraz w placówkach nauczania i wychowania przeprowadzone były w ograniczonym zakresie.

Bieżący stan sanitarno-higieniczny większości podmiotów wykonujących działalność leczniczą nie budził zastrzeżeń. Stwierdzono 5 chorób zawodowych, wśród których przeważały

przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy oraz choroby narządu głosu. Jako dostateczny oceniono stan sanitarno-higieniczny w placówkach nauczania i wychowania.

Nieprawidłowości w obiektach żywnościowo-żywnościowych dotyczyły głównie stanu technicznego pomieszczeń. Przyjęto 20 interwencji, dotyczącymi głównie niewłaściwej jakości zdrowotnej środków spożywczych. W 3 przypadkach kontrole potwierdziły zasadność stawianych zarzutów.

Monitorowano wycofanie z obrotu 116 produktów niebezpiecznych zgłoszonych w Systemie Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywienia Zwierząt (system RASFF). Najczęściej powiadomienia dotyczyły zagrożeń związanych z obecnością tlenu etylenu w produktach spożywczych, obecnością zanieczyszczeń mikrobiologicznych, zawyżonymi poziomami pozostałości pestycydów w warzywach i owocach, oraz zawartości niedozwolonych składników w naczyniach przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

W systemie ciągłym monitorowano jakość wody z wodociągów publicznych oraz ujęć własnych zakładów prowadzących działalność handlową bądź publiczną. Wydano 2 decyzje o braku przydatności wody do spożycia przez ludzi z wodociągu publicznego w Witnicy oraz z indywidualnego ujęcia wody Nowego Szpitala w Kostrzynie nad Odrą oraz 4 decyzje o warunkowej przydatności wody do spożycia (wodociąg publiczny w Witnicy, Kamieniu Małym i Kamieniu Wielkim).

Badania ciepłej wody użytkowej w kierunku obecności bakterii z rodzaju *Legionella* sp., przeprowadzono w Hotelu Witnica w Witnicy. Z uwagi na niewłaściwą jakość ciepłej wody użytkowej wydano 3 decyzje stwierdzające średnie skażenie ciepłej wody użytkowej bakteriami *Legionella* sp. w Hotelu Witnica w Witnicy, a także w Domu Pomocy Społecznej „Dom Seniora” i Nowym Szpitalu w Kostrzynie nad Odrą (badania laboratoryjne przeprowadzono w ramach kontroli wewnętrznej podmiotu wykonującego działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne oraz w budynkach zamieszkania zbiorowego i użyteczności publicznej).

Analiza wyników badań wody wskazuje na utrzymującą się od kilku lat tendencję okresowego pogarszania się jakości wody podawanej przez wodociągi zaopatrzenia zbiorowego.

1. Sytuacja epidemiologiczna

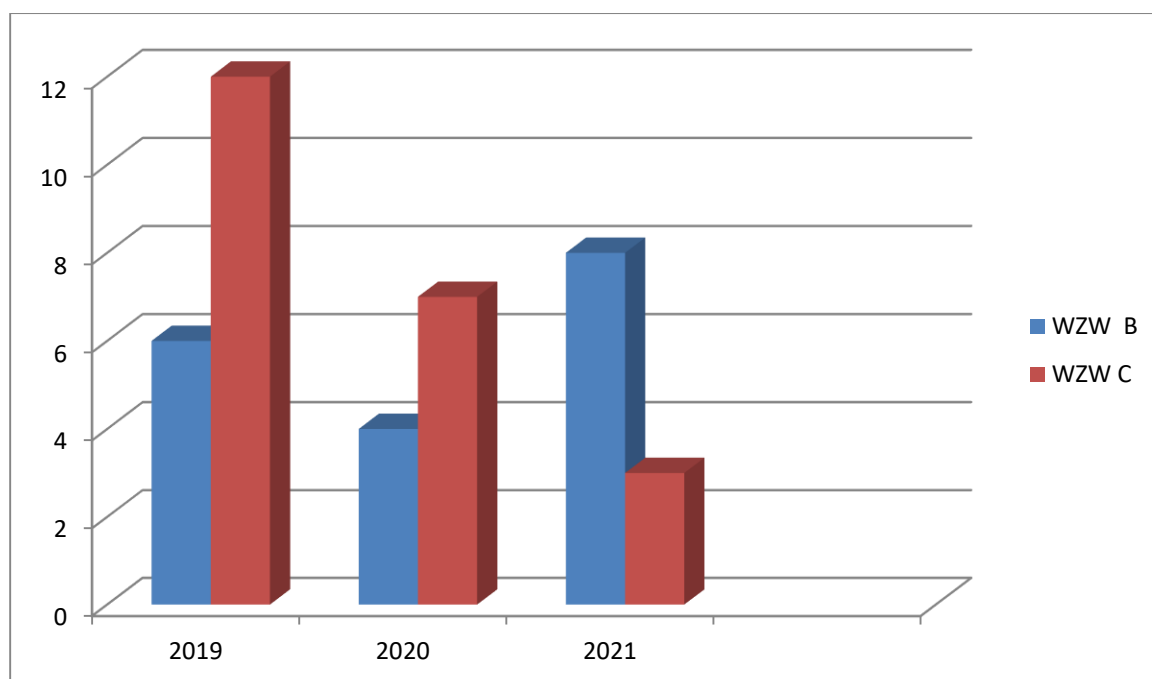
Sytuację epidemiologiczną w powiecie gorzowskim w 2021 r. kształtowała w głównej mierze epidemia zakażeń wirusem SARS-CoV-2. Zarejestrowane przypadki zakażeń koronawirusem stanowiły większość zgłoszonych zachorowań i podejrzeń zachorowań w 2021 r. Zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej ukierunkowane były przede wszystkim na realizację działań przeciwepidemicznych celem zapobiegania oraz zwalczania zakażeń i zachorowań na choroby zakaźne u ludzi. Nie obserwowano epidemicznego występowania innych chorób zakaźnych.

1.1. Zachorowania szerzące się drogą naruszenia ciągłości tkanek

W 2021 r. odnotowano spadek liczby zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby (WZW) typu C (zarejestrowano 3 przypadki, w 2020 r. - 7) oraz wzrost zachorowań na WZW typu B – przewlekłe i BNO (bliżej nieokreślone) – 8 przypadków (w 2020 r. – 4). Nie zarejestrowano zachorowań przebiegających pod postacią ostrego zapalenia wątroby typu B i C.

Ocenia się, że przypadki rejestrowane nie odzwierciedlają rzeczywistej skali zachorowań, co wynika z faktu, że choroba najczęściej nie daje wyraźnych objawów i przez wiele lat może być niewykryta.

Zachorowania na WZW typ B i C w latach 2019 - 2021

Z uwagi na brak szczepień ochronnych zapobiegających zakażeniom HCV, szerzeniu się zachorowań na WZW typu C można zapobiec jedynie w drodze działań nieswoistych, polegających na wdrażaniu i utrzymywaniu wysokich standardów higieniczno-sanitarnych

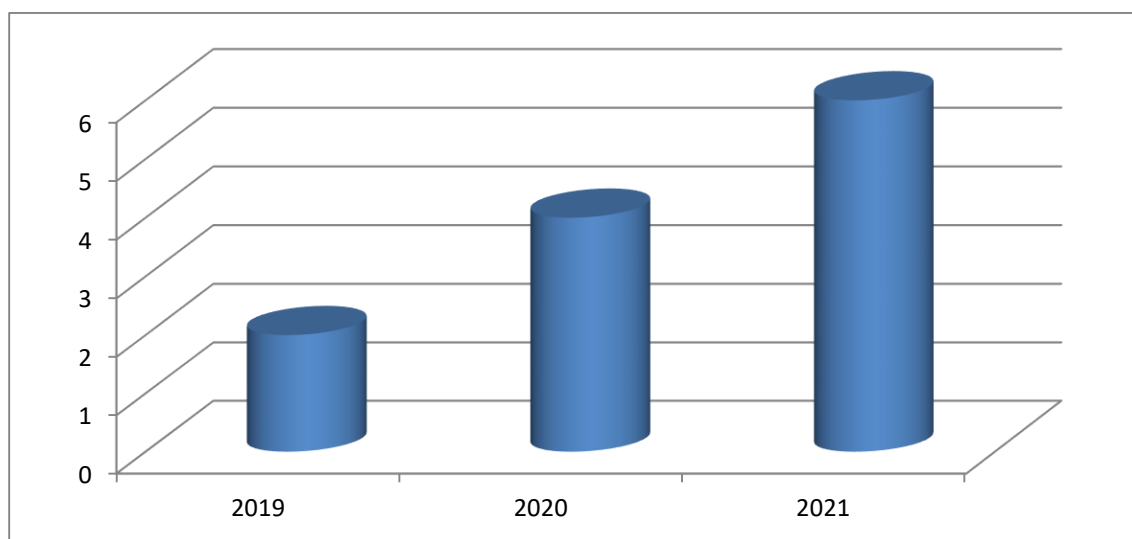
wykonywanych świadczeń zdrowotnych oraz zabiegów o charakterze niemedyicznym, przebiegających z naruszeniem ciągłości tkanek (np. wykonywanie tatuażu, zabiegi kosmetyczne).

1.2. Zachorowania szerzące się drogą pokarmową

Salmonella

W 2021 r. zarejestrowano 6 przypadków zatrucia pokarmowego wywołanego pałeczką Salmonella (w 2020 r. – 4).

Zachorowania wywołane pałeczkami Salmonella w latach 2019-2021

Zakażenia wirusowe

W porównaniu do roku 2020 obserwowano wzrost liczby wirusowych zakażeń jelitowych - odnotowano łącznie 19 przypadków (w 2020 r. – 6).

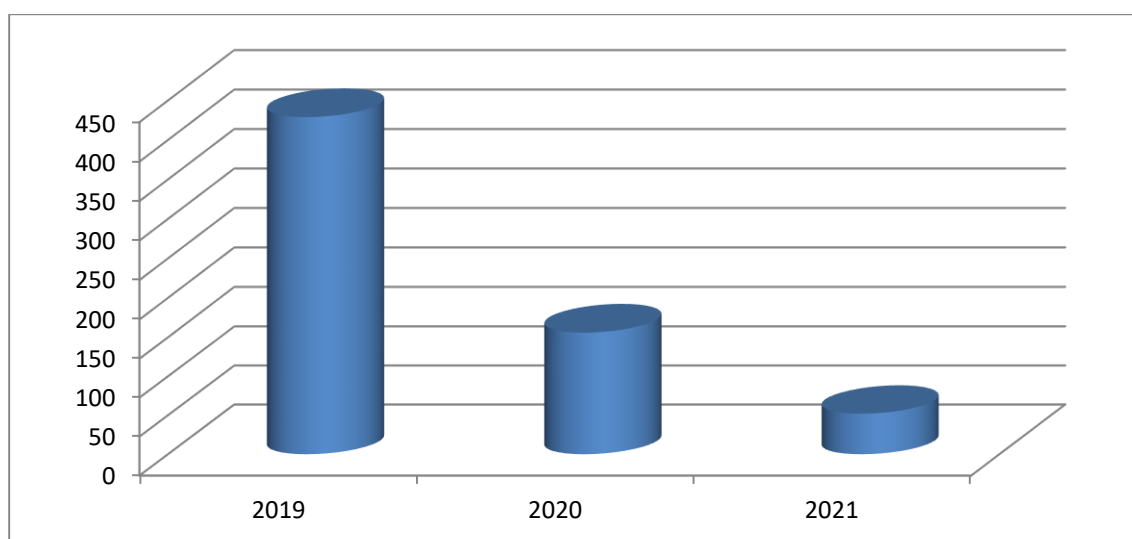
Ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową

W 2021 r. nie wystąpiły ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową, za wyjątkiem zarejestrowanego epidemicznego ogniska Klebsiella pneumoniae NDM w Nowym Szpitalu w Kostrzynie nad Odrą.

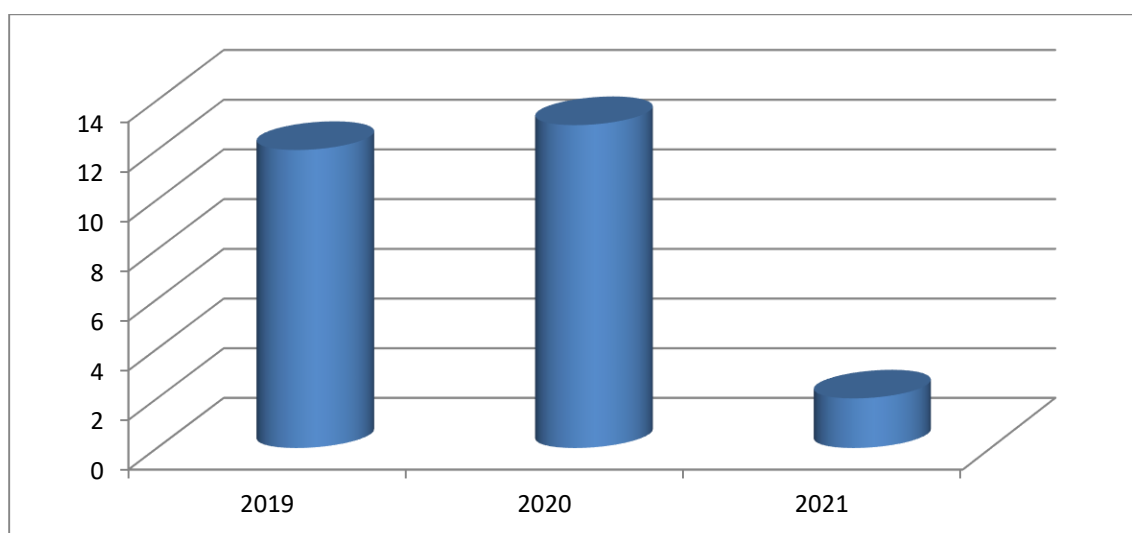
1.3. Choroby przenoszone drogą kropelkową

W 2021 r. obserwowano dalszy znaczny spadek zachorowań na ospę wietrzną (zarejestrowano 52 przypadki, w 2020 r. – 156) oraz spadek ilości zachorowań na szkarlatynę (2 przypadki, w 2020 r. – 13).

Zachorowania na ospę wietrzną w latach 2019-2021

Zachorowania na szkarlatynę w latach 2019-2021

1.4. Choroby przenoszone drogą kropelkową, przeciw którym prowadzone są szczepienia ochronne

W 2021 r. nie rejestrowano, podobnie jak w roku 2020, zachorowań na różyczkę, odrę i świnkę.

1.5. Zachorowania na choroby odzwierzęce

Borelioza

W 2021 r. w powiecie gorzowskim zanotowano niewielki spadek zachorowań na boreliozę, zanotowano 8 przypadków (w 2020 r. – 10). Ze względu na niespecyficzne i rozciągnięte w czasie objawy, wiele przypadków boreliozy może być zgłaszanych ze znacznym opóźnieniem.

Szczepienia p/wścieklicznie

W 2021 r. odnotowano spadek liczby osób pokąsanych przez nieznanne zwierzęta. Do szczepień p/wścieklicznie zakwalifikowano 2 osoby (w roku 2020 – 10).

1.6. Pozostałe jednostki chorobowe zarejestrowane w 2021 r.

Gruźlica

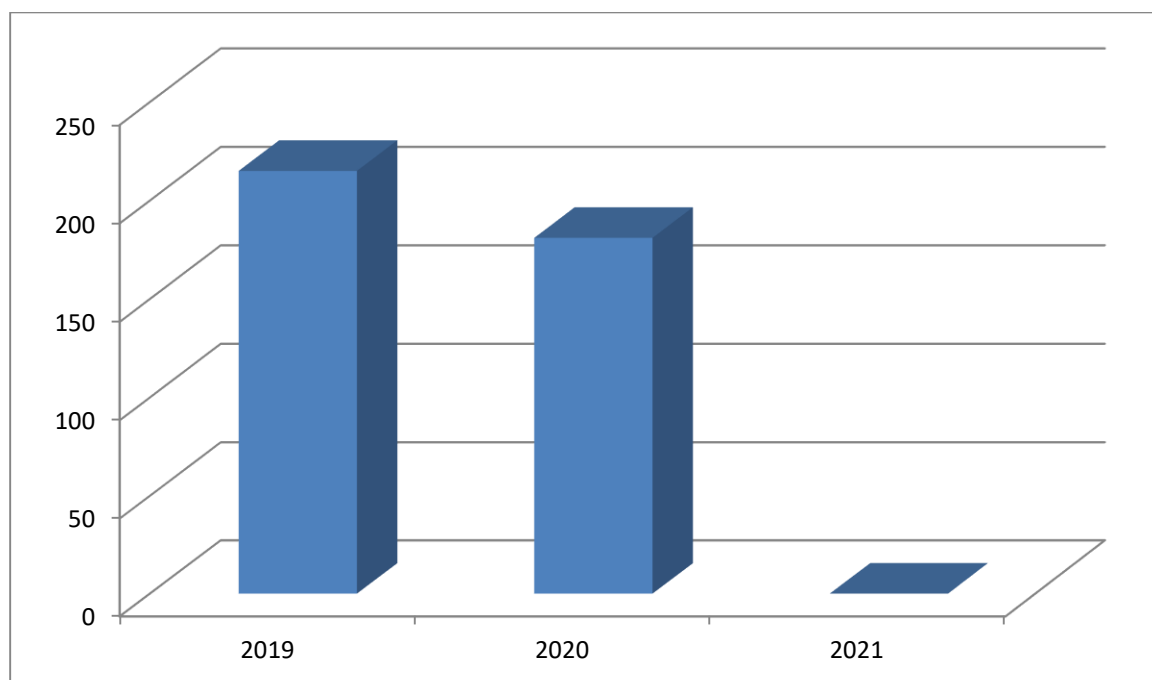
W 2021 r. zanotowano spadek liczby przypadków zachorowań na gruźlicę – 2 przypadki (w 2020 r. – 4).

Swoistą metodą zapobiegania gruźlicy jest stosowanie szczepienia BCG (szczep *Bacillus Calmette-Guerin*). Szczepienie to wykonywane jest zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych, w ciągu 24 godzin po urodzeniu dziecka, przed wypisaniem go z oddziału neonatologicznego. Ustawa o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi nakłada na osoby chore na gruźlicę obowiązek leczenia, w tym leczenia szpitalnego, w okresie wydalania prątków gruźliczych.

Grypa

W 2021 r. w powiecie gorzowskim nie zgłoszono podejrzeń/zachorowań na grypę (w roku 2020 - 181 podejrzeń/zachorowań, w tym 5 przypadków potwierdzonych zostało badaniem wirusologicznym).

Zachorowania na grypę w latach 2019 – 2021

HIV/AIDS

W 2021 r. zarejestrowano 1 przypadek zakażenia wirusem HIV (w 2020 r. – 2) oraz 1 przypadek choroby wywołanej tym wirusem, t.j. Zespołu Nabytego Upośledzenia Odporności AIDS (w roku ubiegłym brak zachorowań).

SARS-CoV-2

W 2021 r. działania podejmowane w związku z epidemią SARS-CoV-2 skierowane były na realizację przedsięwzięć związanych z zapobieganiem oraz zwalczaniem szerzenia się zakażeń wywołanych wirusem SARS-CoV-2. W szczególności obejmowały one:

- przyjmowanie informacji o podejrzeniu lub stwierdzeniu zachorowań na chorobę zakaźną COVID 19,
- przeprowadzanie dochodzeń epidemiologicznych i kierowanie osób narażonych na kwarantannę,
- prowadzenie nadzoru epidemiologicznego nad zakażonymi i osobami ze styczności,
- przeprowadzanie kontroli w zakresie realizacji ograniczeń, zakazów i zakazów zawartych w rozporządzeniach Rady Ministrów,
- rozpatrywanie wniosków klientów o skrócenie/zwolnienie z odbywania kwarantanny,
- prowadzenie rejestru zakażeń i obsługa systemów informatycznych:
 - w którym przetwarzane są dane osób podlegających obowiązkowej kwarantannie w związku z epidemią, osób podlegających izolacji, izolacji w warunkach domowych, osób, w stosunku do których podjęto decyzję o wykonaniu testu diagnostycznego w kierunku SARS-CoV-2, a także osób zakażonych tym wirusem oraz informacje dotyczące zgonu tych osób,
 - obsługującym system wymiany informacji w ramach systemów wymiany informacji w zakresie dotyczącym zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej,
- codzienne raportowanie ilości osób chorych i narażonych na nadzorowanym terenie,
- zlecenie wymazów do Wojewódzkiej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Gorzowie Wlkp. w przypadku przyjęć do domów pomocy społecznej, zakładów opiekuńczo-leczniczych i hospicjum oraz w sytuacjach pojawienia się ognisk zachorowań,
- wystawianie zaświadczeń potwierdzających odbycie kwarantanny i izolacji domowej.

W roku 2021 zarejestrowano 4942 przypadki potwierdzone, 17 przypadków prawdopodobnych oraz 96 przypadków możliwych. Hospitalizowano 298 osób. Odnotowano 121 zgonów z powodu COVID-19. Stanowi to znaczny wzrost w porównaniu z rokiem ubiegłym, w którym zarejestrowano 2547 potwierdzonych przypadków zakażeń SARS-CoV-2 oraz 105 przypadków możliwych, hospitalizowano 245 osób, odnotowano 45 zgonów spowodowanych zakażeniem.

Klebsiella pneumoniae NDM

W 2021 roku nie rejestrowano ognisk zakażenia szpitalnego wywołanego patogenem *Klebsiella pneumoniae* NDM.

Malaria

W okresie sprawozdawczym odnotowano jeden przypadek zachorowania na malarię u osoby, która powróciła z terenu Afryki (pobyt w Tanzanii i Ghanie). Pomimo istniejącego ryzyka transmisji zakażenia malarią na kraju, prawdopodobieństwo zarażenia się w praktyce jest znikome.

Gorączka denga

Zarejestrowano również jedno zachorowanie na gorączkę denga u osoby powracającej z Kostaryki.

1.7. Szczepienia ochronne

Obowiązek wykonywania szczepień ochronnych wynika z ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. *o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi* (Dz.U. z 2021 r., poz. 2069 ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 18 sierpnia 2011 r. *w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych* (Dz. U. z 2018r., poz. 753 ze zm.).

Uzupełnieniem wymienionych regulacji prawnych jest Program Szczepień Ochronnych (PSO) na dany rok, ogłaszany przez Głównego Inspektora Sanitarnego w drodze komunikatu. Jest on przeznaczony dla lekarzy i pielęgniarek będących realizatorami obowiązkowych szczepień ochronnych. Jest to dokument o charakterze technicznym i zawiera informacje oraz wytyczne na temat sposobu realizacji obowiązku szczepień ochronnych, zgodne z aktualną wiedzą medyczną, w tym wskazuje wiek, w którym dane szczepienie powinno być przeprowadzone.

1.7.1. Nadzór nad szczepieniami

W 2021 r. na terenie powiatu gorzowskiego znajdowało się 19 podmiotów leczniczych, w których wykonywane są świadczenia medyczne w zakresie szczepień ochronnych w ramach PSO.

W związku z prowadzonym nadzorem przeprowadzono 8 kontroli placówek, podczas których nie stwierdzono nieprawidłowości w ocenianym zakresie.

Zakres kontroli obejmował ocenę:

- prawidłowości realizowania Programu Szczepień Ochronnych,
- gospodarki szczepionkami zakupionymi przez Ministra Zdrowia przeznaczonymi do obowiązkowych szczepień ochronnych,
- prawidłowości przechowywania szczepionek, w tym prowadzonego monitoringu temperatury w urządzeniach chłodniczych, a także dokumentacji potwierdzającej sprawność urządzeń chłodniczych oraz rejestrujących temperaturę,
- prowadzenia dokumentacji dotyczącej Niepożądanych Odczynów Poszczepiennych,

- procedury dotyczącej postępowania w przypadku przerwania łańcucha chłodniczego,
- bieżącego stan sanitarno-higienicznego gabinetu szczepień.

Ponadto do obowiązków tutejszego organu należało przygotowywanie zamówień na preparaty szczepionkowe służące do realizacji PSO na terenie działalności, a także przechowywanie i dystrybucja preparatów szczepionkowych do podmiotów leczniczych.

1.7.2. Egzekwowanie obowiązku szczepień ochronnych

Sposób egzekwowania obowiązku szczepień został określony w przepisach ustawy z dnia 17 czerwca 1966r. *o postępowaniu egzekucyjnym w administracji* (Dz. U. z 2020 r., poz.1427 ze zm.).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gorzowie Wlkp. nie jest organem egzekucyjnym. Na podstawie przepisów ww. ustawy oraz ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej przypadła jemu rola wierzyciela w postępowaniu egzekucyjnym. Wierzyciel ma obowiązek doręczyć dłużnikowi upomnienie, a po bezskutecznym upływie terminu na wykonanie obowiązku, wystawić tytuł wykonawczy, który przesyła do organu egzekucyjnego. Co do zasady w tego typu sprawach jako organ egzekucyjny występuje wojewoda. Jednakże Wojewoda Lubuski w 2014 r. nadał to uprawnienie Lubuskiemu Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu w Gorzowie Wlkp., w związku z powyższym to temu organowi powierzono prowadzenie spraw z zakresu egzekucji administracyjnej obowiązków o charakterze niepieniężnym na terenie województwa lubuskiego, dotyczących poddania osób małoletnich obowiązkowym szczepieniom ochronnym w ramach Narodowego Programu Szczepień Ochronnych.

W 2021 r. na podstawie zgłoszeń z podmiotów leczniczych zaobserwowano znaczący spadek liczby osób uchylających się od szczepień obowiązkowych. W powiecie gorzowskim zarejestrowano 21 dzieci, których rodzice/opiekunowie prawni odmawiali wykonania obowiązkowych szczepień ochronnych (25 rodziców/opiekunów), podczas gdy w 2020 r. zarejestrowano 121 dzieci, których opiekunowie (162 rodziców/opiekunów) odmówili wykonania obowiązkowych szczepień ochronnych, w 2019 r. - 97 dzieci (131 rodziców/opiekunów). W związku z uchylaniem się od wykonania obowiązku szczepień ochronnych u małoletnich dzieci, do rodziców/opiekunów prawnych skierowano łącznie 11 pism edukacyjnych dotyczących zasadności podjęcia szczepień ochronnych u dzieci. Nie prowadzono natomiast postępowań administracyjnych.

1.7.3. Realizacja szczepień obowiązkowych

Korzystna sytuacja epidemiologiczna w zakresie większości chorób zakaźnych jest głównie

wynikiem skutecznych działań zapobiegawczych. Szczepienia ochronne są skuteczną i społecznie akceptowaną metodą zapobiegania zachorowaniom na choroby zakaźne, zarówno w prewencji indywidualnej, jak również kształtowania odporności zbiorowej. Warunkiem osiągnięcia odporności w skali populacji i zmniejszenia ryzyka epidemicznego szerzenia się chorób zakaźnych w populacji jest wysoki odsetek zaszczepionych osób (zwykle odporność populacyjną osiąga się przy zaszczepieniu co najmniej ok. 95 % odsetka populacji).

Wprowadzenie obowiązkowych szczepień ochronnych przeciw wybranym chorobom zakaźnym zmniejsza także społeczne skutki związane z ciężkimi zdrowotnymi następstwami chorób zakaźnych, w tym związane z kosztami leczenia tych chorób oraz ich powikłań.

Liczba zaszczepionych dzieci (mieszkańców powiatu gorzowskiego) w 2021 roku

Wiek/szczepienie przeciw	Liczba dzieci w roczniku/uodpornienie
13 miesiąc życia/ odrze, śwince, różyczce (szczepienie podstawowe)	345/69,3%
6 rok życia/ odrze, śwince, różyczce (szczepienia zamykające cykl szczepień)	430/91,6%
16-18 miesiąc życia/ błonicy, tężcowi, krztuścowi (szczepienia zamykające cykl szczepień podstawowych)	381/93,7%
14 rok życia/ błonicy, tężcowi, krztuścowi (szczepienia zamykające cykl szczepień)	509/99,8%
19 rok życia/ błonicy i tężcowi dla młodzieży (szczepienie przypominające)	433/100%

1.7.4. Niepożądane Odczyny Poszczepienne

Niepożądane Odczyny Poszczepienne są to każde zaburzenie stanu zdrowia (niepożądane objawy chorobowe) pozostające w związku czasowym z wykonanym szczepieniem. Reakcje te mogą mieć przebieg łagodny (miejscowy obrzęk kończyny, silne miejscowe zaczerwienienie, gorączka), poważny (charakteryzuje się dużym nasileniem objawów w postaci znacznego obrzęku kończyny, silnego jej zaczerwienienia, wysokiej gorączki – nie wymaga hospitalizacji) lub ciężki (zagroza życiu i wymaga hospitalizacji w celu ratowania życia). Zgłoszenie NOP-u należy do obowiązków lekarza lub felczera, zgodnie z art. 21 ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń oraz chorób zakaźnych u ludzi, a za jego niedopełnienie grozi z art. 52 grzywna za niedopełnienie obowiązku zgłoszenia niepożądanego odczynu poszczepiennego. Lekarz lub felczer zgłasza każdy przypadek NOP-u do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w ciągu 24 godzin licząc od podejrzenia lub rozpoznania wystąpienia NOP.

Państwowa Inspekcja Sanitarna:

- weryfikuje kompletność danych zawartych w zgłoszeniu NOP, a w razie konieczności kontaktuje się z lekarzem w celu uzupełnienia brakujących informacji,
- gromadzi dane epidemiologiczne o występowaniu NOP na podstawie informacji ze zgłoszeń i prowadzonych dochodzeń epidemiologicznych,
- prowadzi w postaci elektronicznej powiatowy i wojewódzki rejestr zgłoszeń NOP,
- udostępnia informację Wojewódzkiemu Inspektorowi Farmaceutycznemu w przypadku wystąpienia ciężkiego lub poważnego NOP,
- przekazuje kopię zgłoszenia NOP do:
 - ✓ Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych (URPLW MiPB) który może nakazać przeprowadzenie dodatkowych badań szczepionki lub wstrzymać/cofnąć jej dopuszczenie do obrotu,
 - ✓ Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego - Państwowego Zakładu Higieny (NIZP-PZH) będącego krajową jednostką specjalistyczną w zakresie nadzoru epidemiologicznego

Prowadzony nadzór ma na celu wykrycie, ocenę i prowadzenie działań zapobiegających problemom związanym z przyjmowaniem preparatów szczepionkowych.

W 2021 r. zarejestrowano:

- 19 odczynów NOP (17 łagodnych i 2 poważne) po szczepieniach przeprowadzanych w ramach PSO,
- 44 odczyny NOP (34 łagodne, 8 poważnych, 2 ciężkie) po szczepieniach przeciw Covid-19.

1.8. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą

W związku z trwającą na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej epidemią kontrole stanu sanitarnego w podmiotach leczniczych wykonujących stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne (szpitale), ambulatoryjne świadczenia zdrowotne (przychodnie, poradnie) oraz w obiektach prowadzących działalność leczniczą w ramach praktyki zawodowej prowadzone były w niewielkim zakresie.

Kontrole dotyczyły bieżącego stanu sanitarno-higienicznego oraz spełnienia przez placówki wymagań określonych w ustawie z dnia 15 kwietnia 2011r. o działalności leczniczej (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 711 ze zm.).

Bieżący stan sanitarno-higieniczny oraz techniczny skontrolowanych placówek nie budził zastrzeżeń.

Nowy Szpital w Kostrzynie nad Odrą Sp. z o.o.

Przeprowadzone kontrole w placówce dotyczyły:

- sprawdzenia wykonania obowiązków nałożonych decyzjami PPIS w Gorzowie Wlkp., w tym dotyczących poprawy funkcji i warunków sanitarno-technicznych Bloku Operacyjnego,
- oceny działalności Zespołu i Komitetu ds. Zakażeń Szpitalnych,
- oceny działań realizowanych we wszystkich obszarach funkcjonowania jednostki dotyczących bezpieczeństwa sanitarnego pacjentów i personelu (tzw. kontrola kompleksowa).

Podczas kontroli ustalono, że przebudowa części budynku szpitala celem utworzenia Bloku Operacyjnego z dwoma salami operacyjnymi została zakończona.

1.9. Działalność kontrolno-represyjna

W 2021 r. przeprowadzono:

- 20 kontroli w podmiotach leczniczych, w tym 17 w Nowym Szpitalu w Kostrzynie nad Odrą oraz 1 kontrolę interwencyjną,
- 5211 wywiadów epidemiologicznych, w tym 5055 dotyczących zakażeń wirusem SARS-CoV-2.

Wydano łącznie 25 decyzji administracyjnych, w tym m.in.:

- 19 w zakresie realizacji działań związanych z wystąpieniem stanu epidemii, w tym 6 o nałożeniu kary pieniężnej za łamanie zakazów i nakazów,
- 1 nakazującą wykonanie u dziecka badań w kierunku Salmonella,
- 4 zmieniające termin wykonania obowiązków;

Nałożono 5 mandatów karnych o łącznej kwocie 1110 zł.

Podsumowanie:

W zakresie chorób zakaźnych w 2021 roku odnotowano:

- spadek:
 - liczby zachorowań na WZW typu C,
 - liczby podejrzeń/zachorowań na grypę,
 - liczby zachorowań na ospę wietrzną,
 - liczby zachorowań na szkarlatynę,
 - liczby zachorowań na gruźlicę,

- liczby osób pokąsanych przez nieznaną zwierzęta/zakwalifikowanych do szczepień p/wścieklicznie,
- wzrost:
 - liczby zachorowań na WZW typu B,
 - liczby zatruc pokarmowych wywołanych pałeczką Salmonella,
 - liczby wirusowych zakażeń jelitowych,

Sytuacja epidemiologiczna w powiecie gorzowskim w 2021 r. związana była w dużej mierze z wystąpieniem epidemii wirusa SARS-CoV-2 - zarejestrowano 4942 przypadki potwierdzone, 17 przypadków prawdopodobnych oraz 96 przypadków możliwych, które stanowią większość wszystkich zgłoszonych zachorowań i podejrzeń zachorowań w 2021 r.

W zakresie szczepień ochronnych:

- realizacja programu szczepień ochronnych w podmiotach leczniczych była stabilna,
- nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie prawidłowości przechowywania szczepionek w nadzorowanych punktach szczepień,
- poziom zaszczepienia dzieci w poszczególnych rocznikach był zadowalający,
- zaobserwowano znaczący spadek liczby osób uchylających się od szczepień obowiązkowych w porównaniu z latami ubiegłymi (powodem może być trwająca epidemia).

2. Warunki zdrowotne środowiska bytowania mieszkańców powiatu gorzowskiego

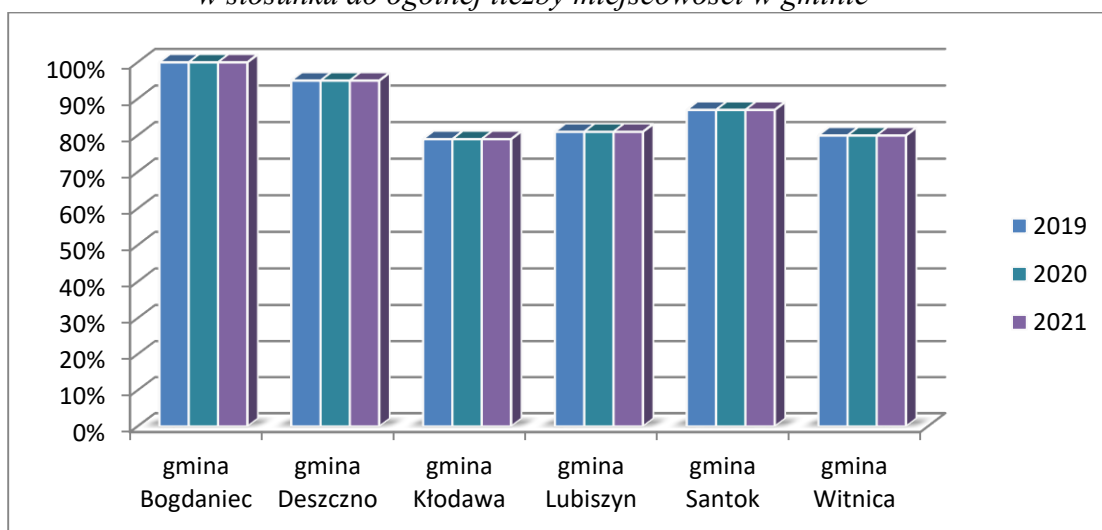
2.1. Zaopatrzenie w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi

2.1.1. Ocena zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi

- W 2021 r. w ewidencji znajdowały się 23 urządzenia wodociągowe, w tym:
 - 15 służących do zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi.
 - 8 indywidualnych ujęć wody służących do działalności publicznej lub handlowej.
- Skontrolowano wszystkie ww. urządzenia.
- W ramach nadzoru sanitarnego pobrano do badań laboratoryjnych 84 próbki wody, z czego 15 zakwestionowano.
- Wydano 6 decyzji mających na celu uzyskanie poprawy mikrobiologicznej jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, t.j.:

- 2 stwierdzające brak przydatności wody do spożycia (kwestionowane parametry: bakterie grupy coli, Enterokoki kałowe) na wodociągu publicznym w Witnicy oraz indywidualnym ujęciu wody Nowego Szpitala w Kostrzynie nad Odrą,
- 4 stwierdzające warunkową przydatności wody do spożycia (kwestionowany parametr: bakterie grupy coli) na wodociągach publicznych w Witnicy (2), Kamieniu Wielkim i Kamieniu Małym.

Zwodociągowanie gmin w latach 2019-2021 - % miejscowości zwodociągowanych w stosunku do ogólnej liczby miejscowości w gminie

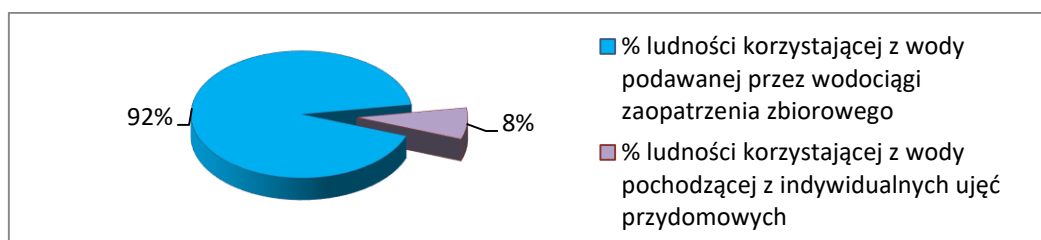

W dalszym ciągu nie są zwodociągowane następujące miejscowości w gminach:

- Witnica: Kłopotowo, Boguszyniec, Oksza i Tarnówek
- Kłodawa: Lipy, Rębowo, Smolarki,
- Lubiszyn: Buszów, Łąkomini, Jastrzębiec, Zacisze,
- Santok: Baranowice i Mąkoszyce
- Deszczno: Orzelec.

Ogólnie w 2021 r. w powiecie gorzowskim z wody podawanej przez wodociągi publiczne korzystało ok. 92% (39007) ludności całego powiatu. Pozostała część ludności, ok. 8% (3392), użytkowała własne ujęcia wody, pozostające poza nadzorem inspekcji sanitarnej. Są to głównie mieszkańcy terenów wiejskich.

Zwodociągowanie powiatu gorzowskiego w 2021 r.

Zwodociągowanie miast i gmin - wodociąg zaopatrujący oraz obszar zaopatrywania w wodę

Gmina	Wodociąg zaopatrujący	Obszar zaopatrywania w wodę
Bogdaniec	Wodociąg publiczny Gorzów Wlkp.	Bogdaniec, Jenin, Łupowo, Wieprzyce, Raclaw, Stanowice,
	Wodociąg publiczny Nowiny Wielkie	Bogdaniec, Chwałowice, Gostkowice, Jasiniec, Jeninek, Jeniniec, Jeże, Jeżyki, Krzyszczyna, Krzyszczynka, Kwiatkowice, Lubczyno, Motylewo, Podjenin, Roszkowice, Wieprzyce, Włostów
Deszczno	Wodociąg publiczny Gorzów Wlkp.	Ciecierzycze, Łagodzin, Ulim, Os. Poznańskie, Karnin, Borek, Koszęcin, Prądocin
	Wodociąg publiczny Maszewo	Białobłocie, Bolemin, Brzozowiec, Deszczno, Dzierzów, Glinik, Karnin, Kielpin, Krasowiec, Maszewo, Płonica, Dzierzławice
Kłodawa	Wodociąg publiczny Gorzów Wlkp.	Kłodawa, Chwałęcice, Wojcieszycze, Różanki, Mironice, Santocko
	Wodociąg publiczny Zdroisko	Zdroisko, Santoczno, Rybakowo, Zamoksze
	Wodociąg publiczny Łośno	Łośno
Lubiszyn	Wodociąg publiczny Gorzów Wlkp.	Baczyna, Marwice, Lubno, Wysoka
	Wodociąg publiczny Lubiszyn	Lubiszyn, Ściechów, Ściechówek, Chłopiny, Tarnów
	Wodociąg publiczny Staw	Staw, Kozin, Podlesie, Smoliny
	Wodociąg publiczny Gajewo	Gajewo, Mystki, Brzeźno, Dzikowo
Santok	Wodociąg publiczny Gorzów Wlkp.	Wawrów, Czechów, Gralewo, Janczewo, Górki
	Wodociąg publiczny Płomykowo	Płomykowo, Santok
	Wodociąg publiczny Ludziszawice	Lipki Wielkie, Lipki Małe, Ludziszawice, Nowe Polichno, Stare Polichno, Jastrzębnik
m. Witnica	Wodociąg publiczny Witnica	Witnica, Białez
Witnica	Wodociąg publiczny Nowiny Wielkie	Nowiny Wielkie, Świerkocin, Pyrzany
	Wodociąg publiczny Kamień Wielki	Kamień Wielki, Mościce, Mościczki (kolonia)
	Wodociąg publiczny Kamień Mały	Dąbroszyn, Kamień Mały, Krześniczka, Mościczki
	Wodociąg publiczny Dzieduszyce Stare	Dzieduszyce Stare, Dzieduszyce Nowe, Sosny
	Wodociąg publiczny Mosina	Mosina
Kostrzyn nad Odrą	Wodociąg publiczny Kostrzyn nad Odrą	Kostrzyn nad Odrą

2.1.2. Ocena jakości wody

Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi dokonywana jest na podstawie sprawozdań z badań wody, wykonywanych w ramach nadzoru sanitarnego oraz kontroli wewnętrznej prowadzonej przez przedsiębiorstwa wodociągowo – kanalizacyjne, a także podmioty wykorzystujące wodę, pochodzącą z indywidualnych ujęć, jako część działalności handlowej lub w budynkach użyteczności publicznej.

W 2021r. jakość wody oceniono na podstawie 219 sprawozdań z badań wody, pobranych w ramach:

- ✓ nadzoru sanitarnego – 84
- ✓ wewnętrznej kontroli ww. przedsiębiorstw/podmiotów –135

Wodociągi zaopatrzenia zbiorowego (wodociągi publiczne)

Miasto

❖ Kostrzyn nad Odrą

W 2021 r. jakość wody podawanej do sieci (ujęcie przy ul. Gorzyńskiej i ul. Prostej) i z sieci, w zakresie parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych, przez większość roku odpowiadała wymaganiom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U z 2017 r., poz. 2294 ze zm.). W ciągu roku odnotowano jednorazowe przekroczenia parametrów mikrobiologicznych (bakterie grupy coli - dwukrotnie) oraz fizykochemicznych (mangan, mętność).

Po przeprowadzeniu działań naprawczych przez administratora ujęcia, jakość wody uległa poprawie.

❖ Witnica

Dużą niestabilnością w 2021 r. charakteryzowała się jakość wody pochodząca z wodociągu publicznego w Witnicy. W ciągu roku odnotowano okresowe pogorszenia jakości wody pod względem mikrobiologicznym (bakterie grupy coli). W październiku 2021 r. wydano decyzję o braku przydatności wody do spożycia przez ludzi (obowiązywała przez okres 4 dni) oraz 2 decyzje o warunkowej przydatności wody do spożycia (wydane w kwietniu i październiku, obowiązujące odpowiednio 127 i 57 dni). W wyniku podjęcia działań naprawczych przez administratora ww. wodociągu, przywrócono stabilność mikrobiologiczną wody. Przyjęto 2 interwencje dotyczące pogorszenia jakości wody z sieci wodociągu publicznego w Witnicy (obecność bezkręgowców w wodzie oraz zmieniona barwa wody) – obie uznano jako zasadne.

Obszar wiejski

Jakość wody z wodociągów w Dzeduszycach Starych, Mosinie, Zdroisku, Gajewie, Ludziszawicach, Płomykowie, Łośnie i Stawie przez cały rok odpowiada wymaganiom określonym w rozporządzeniu w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Natomiast odnotowano pojedyncze jednorazowe przekroczenia parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych na wodociągach w:

- ✓ Kamieniu Małym (ogólna liczba mikroorganizmów w 22° C po 72h, Enterokoki kałowe, mętność),
- ✓ Nowinach Wielkich (mętność),
- ✓ Lubiszynie (nieakceptowalny zapach i smak)
- ✓ Maszewie (nieakceptowalny zapach)

W wyniku podjętych działań naprawczych uzyskano poprawę jakości wody.

Okresowe pogorszenie jakości wody pod względem mikrobiologicznym (obecność bakterii grupy coli) wystąpiło w wodzie z wodociągu w:

- Kamieniu Wielkim (w grudniu 2021 r. wydano decyzję o warunkowej przydatności wody do spożycia, która obowiązywała 38 dni),
- Kamieniu Małym (w lipcu 2021 r. wydano decyzję o warunkowej przydatności wody do spożycia, która obowiązywała 100 dni),

W wyniku podjęcia działań naprawczych przez administratorów ww. wodociągów, przywrócono stabilność mikrobiologiczną wody.

Reasumując:

- a) Na koniec 2021r. jakość wody podawanej z 15 eksploatowanych urządzeń wodociągowych służących do zbiorowego zaopatrzenia w wodę mieszkańców nie budziła zastrzeżeń. W trakcie roku na 5 wodociągach odnotowano okresowe bądź jednorazowe pogorszenie jej jakości (w 2020 r. na 8 wodociągach).
- b) Podobnie jak w latach ubiegłych, t.j.: 2019-2020 na koniec 2021 r. brak było urządzeń podających wodę o niewłaściwej jakości.
- c) Ogółem z wody dobrej jakości w powiecie gorzowskim na koniec 2021 r. korzystało 100% ludności czerpiącej wodę z wodociągów publicznych (podobnie jak w latach 2019-2020)
- d) Analiza wyników badań wody z lat 2019–2021 wskazuje na występujące w ciągu roku przypadki okresowego pogarszania się jakości wody podawanej przez wodociągi publiczne. Poprawie uległ zakwestionowany w 2017 r. stan sanitarno-techniczny zbiornika wody uzdatnionej w Lubiszynie z uwagi na zrealizowanie inwestycji polegającej na przebudowie i rozbudowie stacji uzdatniania wody w Lubiszynie (na ujęciu zamontowano dwa nowe zbiorniki wody czystej).

Indywidualne ujęcia wody

Grupę tą stanowi 8 ujęć zaopatrujących w wodę obiekty użyteczności publicznej oraz handlowej. Skontrolowane urządzenia wodociągowe tej grupy ujęć utrzymane były w dostatecznym stanie sanitarno – technicznym. Poprawie uległ stan urządzeń wodociągowych ujęcia Ośrodka Wypoczynkowego w Lipach w wyniku realizacji obowiązku decyzji nałożonej w 2020 r.

Okresowe pogorszenie jakości wody pod względem mikrobiologicznym (bakterie grupy coli, Enterokoki kałowe) odnotowano we wrześniu 2021 r. na indywidualnym ujęciu wody Nowego Szpitala w Kostrzynie nad Odrą, gdzie przez okres 31 dni obowiązywała decyzja o braku przydatności wody do spożycia przez ludzi. Przez ten okres woda dostarczana była z sieci wodociągu miejskiego w Kostrzynie nad Odrą, stanowiącego rezerwowe źródło zaopatrzenia w wodę.

Jednorazowe przekroczenia parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych jakości wody odnotowano na indywidualnych ujęciach wody:

- Ośrodka Wypoczynkowego „Lipy” (ogólna liczba mikroorganizmów w 22⁰C po 72 h, mętność),
- Leśniczówki „Przyłęsko” (bakterie grupy coli, ogólna liczba mikroorganizmów w 22⁰C po 72 h),
- Nowego Szpitala w Kostrzynie nad Odrą (bakterie grupy coli, mangan, jon amonowy),
- Hotelu „Leśne Ustronie” w Witnicy (bakterie grupy coli, mangan),
- Ośrodka Przywodnego „Nierzym” (bakterie grupy coli),
- Ośrodka „Azyl” w Mironicach (jon amonowy).

W wyniku podjęcia działań naprawczych przez właścicieli tych ujęć jakość wody uległa poprawie.

2.1.3. Nadzór nad jakością ciepłej wody w obiektach użyteczności publicznej

W 2021 r. badania ciepłej wody użytkowej w kierunku bakterii z rodzaju *Legionella sp.* w ramach nadzoru sanitarnego przeprowadzono w Hotelu Witnica, ul. Plac Andrzeja Zabłockiego 5 w Witnicy.

Wydano 3 decyzje stwierdzające średnie skażenie ciepłej wody użytkowej bakteriami *Legionella sp.*, t.j.

- Hotel Witnica w Witnicy (obowiązuje od dnia 31.08.2021 r. – badanie przeprowadzono w ramach nadzoru sanitarnego),

oraz

- Dom Pomocy Społecznej „Dom Seniora” w Kostrzynie nad Odrą (obowiązuje od dnia 09.12.2021 r.),
- Nowy Szpital w Kostrzynie nad Odrą (obowiązywała przez okres 47 dni),

w których badania laboratoryjne przeprowadzono w ramach kontroli wewnętrznej podmiotu wykonującego działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne oraz w budynkach zamieszkania zbiorowego i użyteczności publicznej.

2.1.4. Awaryjne zaopatrzenie w wodę miejscowości zwodociągowanych

Sposób zapewnienia awaryjnego zaopatrzenia ludności powiatu gorzowskiego w wodę przeznaczoną do spożycia w 2021 r. nie uległ zmianie. Procedury dotyczące zaopatrzenia w wodę na wypadek wystąpienia sytuacji awaryjnych posiadają miasto Kostrzyn nad Odrą, Miasto i Gmina Witnica, gminy: Kłodawa, Lubiszyn, Santok, a także miasto Gorzów Wlkp. (którego wodociąg zaopatruje w wodę do spożycia część miejscowości w ościennych gminach). W sytuacjach kryzysowych (m. in. brak lub ograniczenia w dostawie wody, spowodowanych np. awarią wodociągu), zarówno władze miast i gmin powiatu praktykują dowożenie mieszkańcom wody pochodzącej z innych eksploatowanych wodociągów 3 cysternami (1 stacjonującą w Kostrzynie nad Odrą i 2 w Witnicy). Przeprowadzona analiza wykazała, że ilość cystern może okazać się niewystarczająca, żeby zabezpieczyć ciągłość dostaw wody w przypadku awarii czy też zamknięcia ujęcia/ujęć wody zasilających rozległe obszary miasta bądź kilka miejscowości w gminach. Dlatego ważne jest aby plany awaryjnego zaopatrzenia w wodę uwzględniały sposób postępowania w „wyjątkowych” sytuacjach oraz były na bieżąco aktualizowane.

2.2. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

W 2021 r. pod nadzorem pozostawało 227 obiektów użyteczności publicznej.

Skontrolowano 70 obiektów (co stanowi 31% ich ogólnej liczby) przeprowadzając w nich łącznie 74 kontrole. Wydano 1 decyzję zobowiązującą administratora tunelu na dworcu kolejowym w Kostrzynie nad Odrą do poprawy jego stanu sanitarno-technicznego.

Ponadto właścicieli salonu kosmetycznego w Kłodawie oraz salonu fryzjersko-kosmetycznego w Lipkach Wielkich ukarano grzywną w drodze mandatu karnego w związku z brakiem zachowania podczas świadczenia usług właściwego stanu sanitarno-higienicznego.

W ramach nadzoru nad postępowaniem ze zwłokami i szczątkami ludzkimi wydano 112 decyzji zezwalających na ekshumację zwłok/szczątków oraz 15 opinii w sprawie sprowadzenia z zagranicy zwłok/szczątków ludzkich.

Ocena stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej w 2021 r.

Rodzaj obiektu	Liczba wg ewidencji	Liczba obiektów skontrolowanych	Liczba kontroli	Liczba obiektów ocenionych jako	
				bardzo dobre	dostateczne
Ustępy publiczne	5	3	3	0	0
Baseny kąpielowe	1	1	2	0	0
Domy pomocy społecznej i Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej	7	4	4	0	0
Placówki zapewniające całodobową opiekę	3	2	2	0	0
Noclegownie i domy dla bezdomnych	2	2	2	0	0
Hotele ogółem	3	1	1	0	0
Inne obiekty świadczące usługi hotelarskie	14	9	9	0	9
Zakłady fryzjerskie	43	11	11	0	11
Zakłady kosmetyczne	18	7	7	0	6
Zakłady tatuażu	2	1	1	0	0
Zakłady odnowy biologicznej	7	1	1	0	1
Inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu	25	6	6	0	5
Dworce i stacje kolejowe	1	1	4	0	1
Tereny rekreacyjne	14	1	1	0	0
Cmentarze	44	13	13	0	0
Domy przedpogrzebowe	1	0	0	0	0
Pozostałe obiekty użyteczności publicznej	37	7	7	0	3
RAZEM	227	70	74	0	36

Przedmiotem kontroli w obiektach użyteczności publicznej było sprawdzenie warunków sanitarno – higienicznych oraz ocena realizacji wytycznych dla funkcjonowania obiektów w trakcie epidemii SARS-CoV-2 w Polsce.

Stan sanitarno – higieniczny skontrolowanych obiektów w większości przypadków został oceniony jako dostateczny.

W 2021 r. nadzorem sanitarnym objęte zostały:

- 2 kąpieliska zorganizowane na jeziorach: Nierzym oraz Kłodawskim,
- 3 miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli, w tym 2 zorganizowane po prawej i po lewej stronie zbiornika pożwirowego w miejscowości Karnin w gminie Deszczno oraz

1 nad jeziorem Marwicko w gminie Lubiszyn (zorganizowane na potrzeby funkcjonowania obozu harcerskiego w lipcu 2021 r.).

Stan sanitarno – higieniczny plaż oraz infrastruktury ww. kąpielisk oraz miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli oceniono jako dobry. We wszystkich ww. obiektach w okresie ich funkcjonowania organizatorzy przestrzegali wymogów sanitarnych zawartych w „Zaleceniach dla kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych

do kąpieli w trakcie epidemii SARS-CoV-2 w Polsce”, opracowanych przez Głównego Inspektora Sanitarnego.

W ramach nadzoru sanitarnego pobrano 4 próbki wody z kąpielisk.

We wszystkich ww. obiektach jakość wody w zakresie parametrów mikrobiologicznych oraz wizualnego nadzorowania wody spełniała wymagania określone rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli (Dz. U. z 2019 r., poz. 255).

W 2021 r. stan sanitarno – higieniczny basenu odkrytego w Kostrzynie nad Odrą (funkcjonującego w miesiącach lipiec-sierpień) oceniono jako dobry. W trakcie sezonu odnotowano pogorszenie jakości wody pod względem fizykochemicznym (chloroform) – jakość wody uległa poprawie po przeprowadzeniu działań naprawczych.

WNIOSKI:

- W przypadku ujęć (dotyczy to głównie terenów wiejskich), które do zaopatrywania ludności w wodę wykorzystują tylko jedną studnię głębinową, na wypadek jej awarii lub zanieczyszczenia istnieje konieczność zapewnienia rezerwowego źródła wody o kontrolowanej i właściwej jakości.
- Należałoby uaktualniać i udoskonalać plany awaryjnego zaopatrzenia w wodę miejscowości zwodociągowanych, jak również ulepszać procedury wdrażające postępowanie w tym zakresie.
- Należy kontynuować działania związane z rozbudową sieci wodociągowej, które umożliwią zwiększenie dostępności ludności do wody o kontrolowanej i właściwej jakości.

3. Stan sanitarny obiektów żywnościowo-żywnościowych

Na terenie powiatu ziemskiego w 2021 r. działało 779 obiektów żywnościowo-żywnościowych oraz produkujących lub wprowadzających do obrotu opakowania przeznaczone do kontaktu z żywnością.

Przeprowadzono 286 kontroli w 230 obiektach, tj.:

- 188 kontroli kompleksowych,
- 21 kontroli tematycznych,
- 37 kontroli związanych z zatwierdzeniem zakładu,
- 20 kontroli interwencyjnych w związku ze zgłoszeniami klientów dotyczącymi głównie niewłaściwej jakości zdrowotnej środków spożywczych, z których 3 kontrole potwierdziły zasadność zgłoszeń,
- 20 rekontroli.

Podczas 33 kontroli stwierdzono nieprawidłowości, które polegały głównie na:

- niewłaściwym stanie sanitarno-technicznym pomieszczeń,
- wprowadzaniu do obrotu środków spożywczych po terminie przydatności do spożycia,
- braku bieżącej czystości,
- niewłaściwej higienie produkcji i sprzedaży.

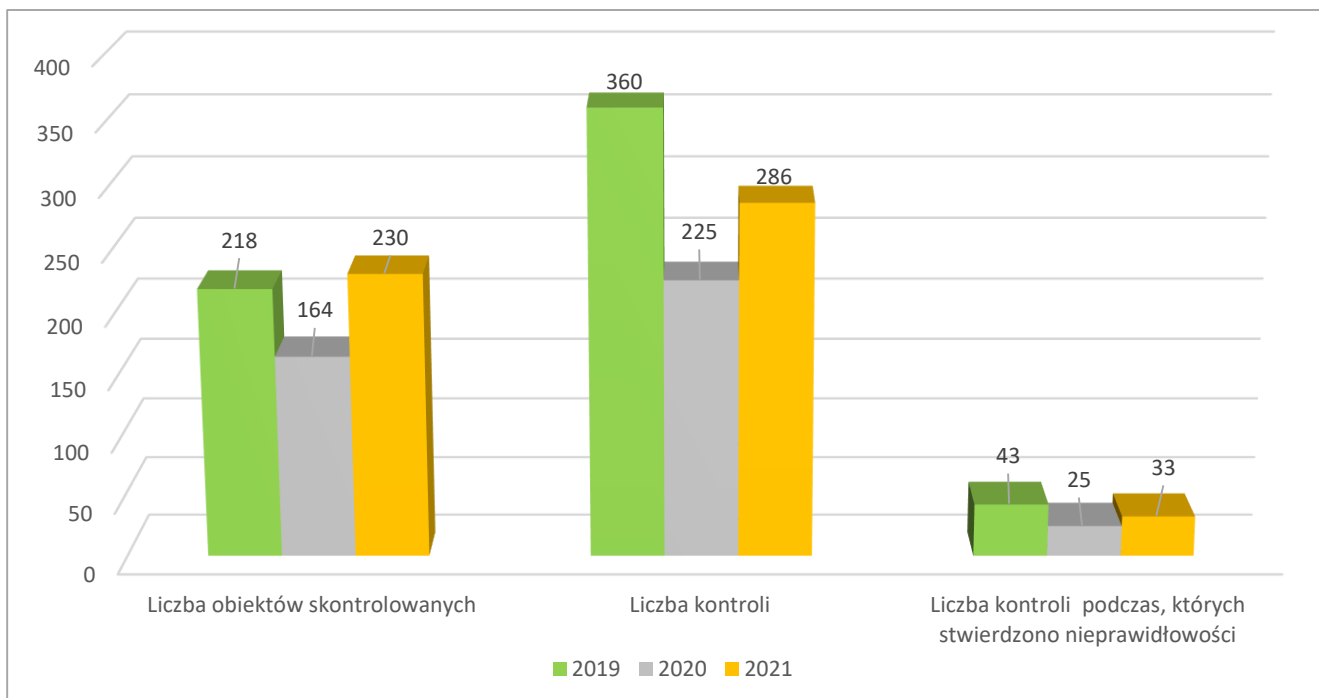
Na osoby naruszające przepisy sanitarne nałożono 30 mandatów karnych na łączną kwotę 7550 zł, w tym:

- w zakładach obrotu żywnością: 14 na łączną kwotę 3100 zł,
- w zakładach żywienia zbiorowego otwartego: 11 na łączną kwotę 2800 zł,
- w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego: 1 na kwotę 200 zł,
- w zakładach produkcji żywności: 4 na łączną kwotę 1450 zł.

Ocena stanu sanitarnego obiektów produkcji i obrotu żywnością w latach 2019-2021

Lp.	Grupa obiektów	Ilość obiektów wg ewidencji			Ilość obiektów skontrolowanych			Ilość kontroli			Ilość kontroli podczas których stwierdzono nieprawidłowości		
		2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021
1.	Zakłady produkcji żywności	118	127	134	25	23	34	36	28	48	3	3	4
2.	Obiekty obrotu żywnością	320	327	341	71	73	84	94	116	109	16	13	17
3.	Zakłady żywienia zbiorowego otwarte	158	170	196	67	39	48	157	51	61	15	7	9
4.	Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte	78	81	85	51	27	58	68	28	64	9	2	3

5.	Zakłady produkujące lub wprowadzające do obrotu opakowania przeznaczone do kontraktu z żywnością	15	16	23	3	2	6	3	2	4	0	0	0
Ogółem		689	721	779	217	164	230	358	225	286	43	25	33

W 2021 roku w ramach sprawowanego nadzoru wydano 64 decyzje administracyjne dotyczące:

- usunięcia uchybień sanitarno-higienicznych lub zmiany terminu wykonania obowiązków – 6,
- zatwierdzenia obiektu – 34,
- wykreślenia obiektu z rejestru zakładów podlegających kontroli urzędowej organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej – 10,
- stwierdzenia wygaśnięcia decyzji administracyjnej – 14.

Przyjęto i rozpatrzono 20 interwencji klientów dotyczących głównie niewłaściwego stanu sanitarno-higienicznego zakładów lub niewłaściwej jakości zdrowotnej środków spożywczych.

W 7 przypadkach potwierdzono stawiane zarzuty - nieprawidłowości zostały usunięte.

W związku z kolejnymi ogniskami i przypadkami Afrykańskiego Pomoru Świń w Polsce w 2021 r. i realnym zagrożeniem wystąpienia tej choroby w stadach świń i dzików w powiecie gorzowskim wzmociono nadzór nad sprzedażą mięsa w zakresie źródeł jego pochodzenia, prawidłowości znakowania oraz sposobów postępowania z odpadami pochodzenia zwierzęcego. Przeprowadzono 427 kontroli sanitarnych w ww. zakresie, skontrolowano m.in: sklepy i lokale gastronomiczne. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarki odpadami pochodzenia zwierzęcego.

Porównanie działań kontrolno-represyjnych w latach 2016-2021

Działania kontrolno-represyjne	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba skontrolowanych obiektów	281	257	254	218	164	230
Liczba przeprowadzonych kontroli i rekontroli	445	431	407	360	225	286
Liczba wydanych decyzji administracyjnych zobowiązujących do poprawy stanu sanitarno-higienicznego	8	19	7	12	5	6
Liczba nałożonych mandatów	63	53	49	31	20	30

3.1. Ocena tras turystycznych

W 2021 roku skontrolowano obiekty zlokalizowane na terenie pięciu gmin powiatu gorzowskiego t.j. Kłodawa, Santok, Deszczno, Bogdaniec, Witnica oraz na terenie miasta Kostrzyn nad Odrą. Przeprowadzono ogółem 134 kontroli sanitarnych, wydano 46 decyzji administracyjnych (wygaszające, wykreślające, zatwierdzające), w tym 3 decyzje zobowiązujące do usunięcia stwierdzonych uchybień w ściśle określonym terminie; nałożono 23 mandaty karne na łączną kwotę 5 200 zł.

Najczęściej stwierdzane podczas prowadzonych kontroli uchybienia to:

- niewłaściwy stan techniczny pomieszczeń i wyposażenia,
- wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości,
- niewłaściwa higiena produkcji i sprzedaży,
- brak bieżącej czystości.

Na terenie gmin (Kłodawa, Santok, Deszczno, Bogdaniec, Witnica) przeprowadzono 98 kontroli sanitarnych, w tym:

- w obiektach obrotu żywnością – 63,
- w obiektach żywienia zbiorowego – 33,
- w obozach harcerskich i półkoloniach – 2.

Podczas kontroli stwierdzono nieprawidłowości dotyczące stanu technicznego pomieszczeń i wyposażenia, bieżącego stanu sanitarnego oraz dokumentacji. Wydano 34 decyzje administracyjne (wykreślające, wygaszające, zatwierdzające), w tym 2 decyzje zobowiązujące do usunięcia stwierdzonych uchybień w ściśle określonym terminie.

Nałożono 18 mandatów karnych na łączną kwotę 4 050 zł za następujące uchybienia:

- niewłaściwy stan techniczny pomieszczeń i wyposażenia,
- wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po upływie daty minimalnej trwałości lub terminu przydatności do spożycia,
- niewłaściwą higienę sprzedaży,
- brak bieżącej czystości,
- niewłaściwe gospodarowanie odpadami,
- brak dokumentacji GHP, HACCP oraz zapisów z kontroli wewnętrznej.

Skontrolowano 2 miejsca wypoczynku dzieci i młodzieży w gminie Kłodawa:

- Obóz Szczepu Gustaw w Lipach, zorganizowany przez ZHP Chorągiew Wielkopolska Hufiec Poznań Śródmieście,
- Obóz w Ośrodku Przyrodnym „Nierzym”, zorganizowany przez Pogotowie Opiekuńcze w Gorzowie Wlkp.

Nie stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-higienicznych w funkcjonowaniu bloków żywienia.

Na terenie miasta Kostrzyn nad Odrą przeprowadzono 36 kontroli sanitarnych w obiektach żywnościowo-żywieniowych tj.:

- w obiektach obrotu żywnością – 19,
- w obiektach żywienia zbiorowego – 16,
- w punkcie sprzedaży lodów z automatu – 1.

Nałożono 5 mandatów karnych na łączną kwotę 1150 zł.

Najczęściej stwierdzane uchybienia to:

- niewłaściwy stan techniczny pomieszczeń i wyposażenia,
- brak bieżącej czystości,
- sprzedaż środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości,
- niewłaściwa higiena sprzedaży.

Wydano 12 decyzji administracyjnych (wykreślających, wygaszających, zatwierdzających), w tym 1 decyzję zobowiązującą do usunięcia stwierdzonych uchybień oraz 1 postanowienie o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia do wykonania obowiązków ujętych w decyzji (na kwotę 5000 zł).

Miasto Kostrzyn nad Odrą ze względu na swoje położenie przygraniczne w ubiegłych latach było miejscem wzmożonego ruchu turystycznego. W 2021 r. ze względu na epidemię COVID-19 nie odbywały się w nim imprezy masowe, a ruch turystyczny był ograniczony.

3.2. Jakość zdrowotna środków spożywczych wprowadzanych do obrotu

W ramach urzędowej kontroli i monitoringu pobrano do badań laboratoryjnych próbki żywności w kierunku wykrywania lub określenia zawartości między innymi: zanieczyszczeń mikrobiologicznych, metali ciężkich szkodliwych dla zdrowia, skażenia promieniotwórczego, pozostałości pestycydów, materiału genetycznie zmodyfikowanego, wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych, mikotoksyn, oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe u bakterii zoonotycznych i komensalnych, napromieniania, związków polarnych w tłuszczach smażalniczych, substancji dodatkowych, glutenu, poziomu metanolu, cyjanowodoru i karbaminianów etylu, poziomu akrylamidu oraz oceny znakowania i zawartości witamin minerałów oraz innych substancji czynnych między innymi w suplementach diety.

Do badań laboratoryjnych pobrano:

- 366 próbek żywności (2020 r.- 367, 2019 r. -532), z czego 10 próbek zostało zakwestionowanych (2020 r. - 9, 2019 r. - 6), w tym 4 ze względu na zanieczyszczenie mikrobiologiczne, 4 ze względu na przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości (NDP) dla jednego pestycydu, 1 ze względu na przekroczenie limitu mikotoksyny i 1 ze względu na brak w oznakowaniu informacji o zawartości sacharyny i kwasu benzooesowego,
- 5 próbek wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością (2020 r.- 6, 2019 r. – 7) w kierunku zbadania poziomu migracji ołowiu i kadmu oraz migracji specyficznych pierwszorzędowych amin aromatycznych. Próbek nie kwestionowano.

Funkcjonowanie Systemu RASFF (System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywnienia Zwierząt) w 2021 roku

W 2021 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gorzowie Wlkp. skierował 15 powiadomień do systemu RASFF (w 2020 r – 1, 2019 r. – 3) dotyczących:

- zawartości niedozwolonego składnika – mielony lub sproszkowany bambus w naczyniach przeznaczonych do kontaktu z żywnością (10),
- przekroczenia NDP dla pestycydów "linuron" i "glifosat" w warzywach okopowych (3),
- obecności bakterii *Salmonella Infantis* w mięsie mielonym z fileta z piersi z kurczaka (1),

- przekroczenia limitu mikotoksyny Deoksyniwalenol (DON) w makaronie razowym (1).

Ponadto w 2021 r. wpłynęło 116 powiadomień w systemie RASFF (w 2020 r. -55, 2019 r. – 25), dotyczących między innymi:

- obecności tlenku etylenu (w suplementach diety, lodach, serkach, konserwach rybnych)
 - substancja wykorzystywana w przemyśle chemicznym jako środek odkażający i dezynfekujący, z uwagi dużą aktywność wobec bakterii, wirusów i grzybów, stosowany głównie do sterylizacji sprzętu medycznego, **nie jest dopuszczony do stosowania w żywności w UE**,
- zanieczyszczeń mikrobiologicznych w:
 - ✓ mięsie z kurczaka, kiełbasie białej, metce tarskiej, zielu angielskim (*bakteria Salmonella*),
 - ✓ wodzie źródlanej (*bakteria Clostridium*),
- zawyżonego poziomu pestycydów (w warzywach – seler korzeniowy, pietruszka; w owocach – pomarańcze, grapefruity, w ziołach – bazylia),
- obecności substancji alergennych niezadeklarowanych na etykiecie (chipsy, kaszka kukurydziana ryżowa z tapioką),
- przekroczenia NDP mikotoksyn (rodzynki, mąka żytnia, orzeszki, ziarno kukurydzy),
- obecności w suplementach diety sydenafilu (lek stosowany w leczeniu zaburzeń erekcji oraz w pierwotnym nadciśnieniu płucnym),
- zawartości niedozwolonego składnika – mielony lub sproszkowany bambus w naczyniach przeznaczonych do kontaktu z żywnością,
- poziomu migracji specyficznej pierwszorzędowych amin aromatycznych z materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością (wyroby nylonowe).

Działania kontrolne związane z powiadomieniami w systemie RASFF obejmowały monitorowanie występowania produktów w miejscach obrotu hurtowego i detalicznego, zabezpieczanie i wycofywanie partii produktów uznanych za niebezpieczne oraz nadzorowanie przebiegu i skuteczności działań podjętych przez przedsiębiorstwa zobowiązane do wycofania produktów z obrotu, a także prowadzenie postępowań wyjaśniających.

PODSUMOWANIE

- podczas 33 kontroli stwierdzono nieprawidłowości, co stanowi 11,54% wszystkich kontroli;

- wydano 6 decyzji administracyjnych dot. naruszenia stanu sanitarno-higienicznego;
- rozpatrzono 20 sygnałów klientów dot. nieprawidłowości w obiektach żywnościowo-żywnieniowych - nieprawidłowości zostały wyeliminowane.

4. Warunki higieniczno-sanitarne środowiska pracy

4.1. Narażenie pracowników na czynniki szkodliwe dla zdrowia w środowisku pracy

Na podstawie wyników pomiarów czynników szkodliwych w środowisku pracy, w 7 skontrolowanych w 2021 r. zakładach pracy stwierdzono przekroczenia norm higienicznych natężenia hałasu w środowisku pracy - łącznie dotyczyło to 186 pracowników. Ponadto w jednym z tych zakładów 15 pracowników pracowało w warunkach przekroczenia normy higienicznej drgań oddziałujących na organizm człowieka przez kończyny górne. W roku sprawozdawczym nie odnotowano przekroczeń norm higienicznych stężenia substancji chemicznych i stężenia pyłów.

Podobnie jak w latach 2019-2020, głównym czynnikiem szkodliwym w środowisku pracy był hałas o wartościach przekraczających normę higieniczną (85 dB). Narażeni na hałas byli głównie pracownicy zakładów zajmujących się pozyskaniem lub obróbką drewna, produkcją wyrobów papierniczych, wyrobów z tworzyw sztucznych i urządzeń elektronicznych. Źródłem ponadnormatywnego hałasu były piły do drewna lub urządzenia technologiczne.

W zakładach, gdzie występuje ryzyko zawodowe wynikające z narażenia na hałas, pracodawcy, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 5 sierpnia 2005r. w *sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach związanych z narażeniem na hałas lub drgania mechaniczne* (Dz. U. z 2005 r. Nr 157 poz. 1318), wdrożyli programy działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia pracowników na hałas oraz udostępniali i nakazywali stosowanie ochronników słuchu dobranych do widma hałasu i odpowiednim stopniu jego tłumienia. Istotnym elementem profilaktyki zdrowotnej było monitorowanie przez lekarzy laryngologów podczas badań okresowych stanu słuchu pracowników narażonych na hałas.

4.2. Choroby zawodowe

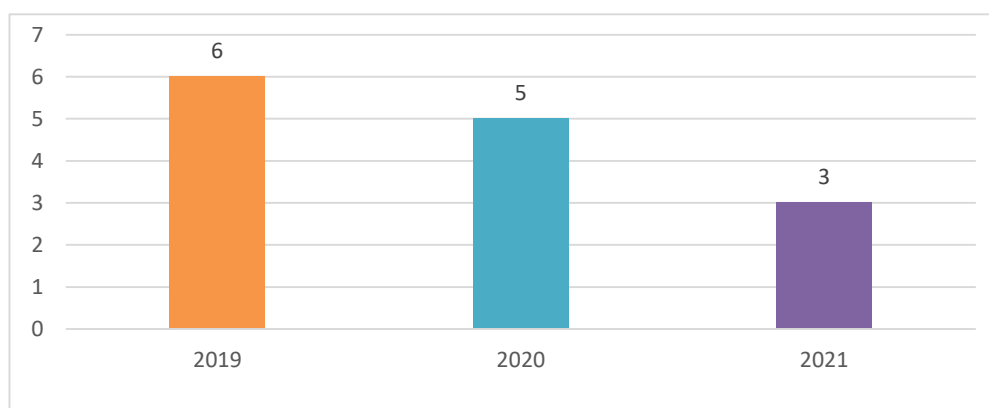
W 2021 r. wpłynęło 5 zgłoszeń podejrzeń chorób zawodowych dotyczących osób zatrudnionych w zakładach znajdujących się na terenie powiatu gorzowskiego.

Po przeprowadzeniu postępowań wydano 3 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej, 4 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

Rodzaj i liczba stwierdzonych chorób zawodowych w latach 2019 - 2021

Numer pozycji w wykazie chorób zawodowych	Nazwa choroba zawodowej wg wykazu chorób zawodowych	2019	2020	2021
15.1	Guzki głosowe twarde	-	1	1
20.1	Zespół cieśni w obrębie nadgarstka	-	1	1
26.	Choroby zakaźne lub pasożytnicze - borelioza	6	3	1
OGÓLEM		6	5	3

Liczba stwierdzonych chorób zawodowych w latach 2019 – 2021

Nie odnotowano zgłoszeń chorób zawodowych będących efektem narażenia na czynniki szkodliwe mierzalne występujące w środowisku pracy: hałas, pyły i substancje chemiczne.

4.3. Interwencje

W 2021 r. rozpatrzono 3 interwencje (wszystkie oceniono jako niezasadne), w tym 2 dotyczące uciążliwości dla mieszkańców wynikających z obecności plagowej ilości much na terenie sąsiadującym z fermą nerek w miejscowościach Pyrzany i Kolonia Myśliborska. Obie interwencje okazały się niezasadne. Trzecie zgłoszenie dotyczyło niewłaściwego oznakowania wprowadzanych do obrotu mieszanin chemicznych.

4.4. Działalność kontrolno-represyjna

W 2021 r. nadzorem sanitarnym na obszarze powiatu objęto 142 zakłady zatrudniające 7572 osób. Przeprowadzono 45 kontroli w 44 zakładach zatrudniających 2349 osób, dotyczących głównie przestrzegania przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy w narażeniu na szkodliwe czynniki biologiczne oraz czynniki rakotwórcze lub mutagenne występujący w środowisku pracy.

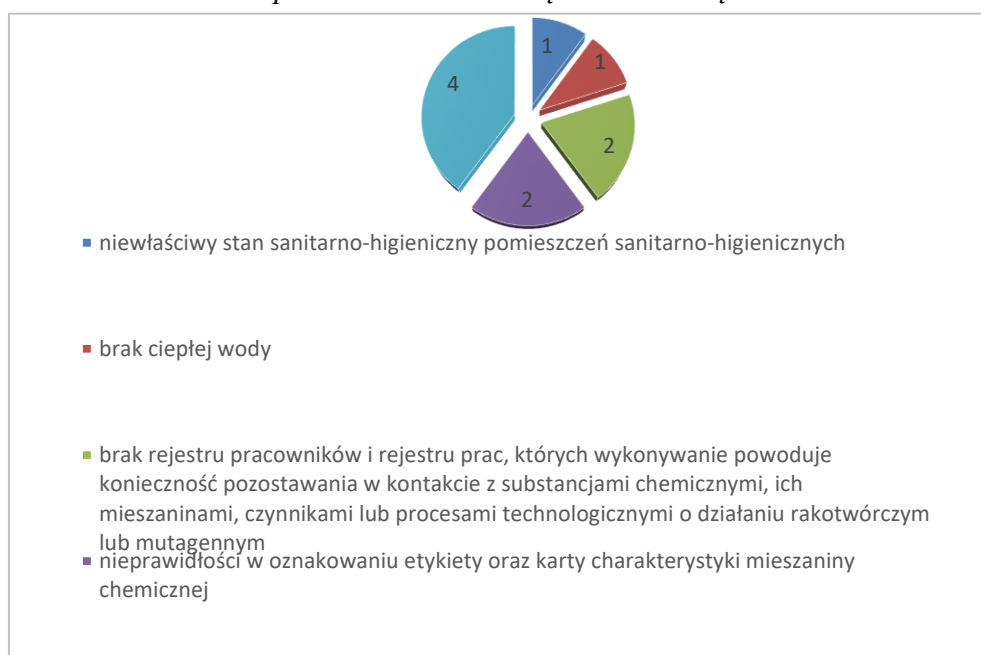
W 2021 r. skontrolowano dwie fermy zwierząt futerkowych (w związku ze zgłoszeniami mieszkańców dotyczącymi uciążliwości związanych z plagowym występowaniem much w latach 2016 – 2021). Kontrola obejmowała ocenę warunków pracy oraz ocenę stanu sanitarno-higienicznego obiektu, a także gospodarkę odpadami i wodno-ściekową. Jej celem była także ocena skuteczności działań w zakresie ograniczenia nadmiernej ilości much utrudniających życie okolicznym mieszkańcom.

Działania kontrolno-represyjne w latach 2019 – 2021

Działania kontrolno - represyjne	2019	2020	2021
Liczba skontrolowanych zakładów pracy	85	20	44
Liczba zatrudnionych pracowników w zakładach skontrolowanych	5620	815	2349
Liczba kontroli w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego	89	21	45
Liczba kontroli w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego (odbiory obiektów)	10	1	0
Liczba wydanych decyzji	9	2	5
Liczba mandatów i wniosków o ukaranie	0	0	0
Liczba postanowień	0	0	0

W związku ze stwierdzeniem uchybień wydano 5 decyzji administracyjnych nakładających obowiązki usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych podczas kontroli zawierające łącznie 10 nakazów (2019r. – 9 decyzji, 2020r. – 2 decyzje).

Liczba stwierdzonych w 2021 r. nieprawidłowości/liczba wydanych nakazów nakładających na pracodawców obowiązki ich usunięcia

Podsumowanie

W porównaniu do 2020 r. wzrosła liczba pracowników narażonych na czynniki rakotwórcze i mutagenne w środowisku pracy w związku ze zmianą wykazu procesów technologicznych, w których dochodzi do uwalniania substancji chemicznych, ich mieszanin lub czynników o działaniu rakotwórczym lub mutagennym stanowiącym załącznik do rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy. Zmiany dotyczą uwzględnienia prac w narażeniu na pył drewna, wcześniej uwzględniano tylko narażenie na pył drewna twardego. Do wykazu dodano prace związane z narażeniem na krzemionkę krystaliczną – frakcję respirabilną powstającą w trakcie pracy i prace związane z narażeniem przez skórę na działanie olejów mineralnych użytych wcześniej w silnikach spalinowych wewnętrznego spalania w celu smarowania i schładzania części ruchomych silnika.

Obecnie najliczniejszą grupę narażonych na czynniki rakotwórcze stanowili pracownicy zakładów stolarskich oraz pracownicy zakładów branży metalowej: produkcji oraz naprawy i konserwacji maszyn i urządzeń, gdzie w procesach spawania występowało narażenie na krzemionkę krystaliczną.

4.5 Nadzór nad środkami zastępczymi

Na podstawie ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej do zakresu działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w dziedzinie bieżącego nadzoru sanitarnego należy kontrola przestrzegania przepisów dotyczących zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005r. *o przeciwdziałaniu narkomanii*. W przypadku stwierdzenia naruszenia tego zakazu organ wymierza karę pieniężną w wysokości od 20 000 zł do 1 000 000 zł w drodze decyzji, która podlega natychmiastowemu wykonaniu.

Zgodnie z ustawą *o przeciwdziałaniu narkomanii* środek zastępczy to produkt zawierający substancję o działaniu na ośrodkowy układ nerwowy, który może być użyty w takich samych celach jak środek odurzający, substancja psychotropowa lub nowa substancja psychoaktywna,

Środki zastępcze mają postać tabletek, proszków, mieszanin ziół, suszu, kadzidełek, czy naklejek (tzw. „tatuazy”). W zależności od rodzaju nowego narkotyku może być on połykany, wciągany przez nos, wstrzykiwany lub inhalowany. Niebezpieczeństwo ich zażywania wynika z faktu, że ich skład chemiczny nie jest znany, może podlegać wahaniom i modyfikacjom. Nigdy nie wiadomo, jak po ich zażyciu zareaguje konkretny organizm.

Dystrybucja środków zastępczych prowadzona jest przez Internet oraz na zasadzie

sprzedaży dilerskiej przez osoby fizyczne i zorganizowane grupy, nie ujawniono obiektów stacjonarnych wprowadzających do obrotu środki zastępcze. Państwowa Inspekcja Sanitarna, nie będąc służbą wyposażoną w narzędzia do zwalczania handlu dilerskiego i e-handlu współpracuje w tej sprawie z organami ścigania.

4.5.1. Dane statystyczne, postępowania administracyjne

W 2021 r. na nadzorowanym terenie nie ujawniono podmiotów wprowadzających do obrotu środki zastępcze działających w stacjonarnych punktach (ostatni taki przypadek miał miejsce w 2016 r.). W 2019 r. zgłoszono podejrzenie wprowadzania do obrotu środków zastępczych. Przeprowadzone zostały badania laboratoryjne podejrzanych produktów, wyniki badań nie potwierdziły podejrzenia.

Działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp. obejmowały:

- a) monitoring podejrzeń / zatruc środków zastępczymi zgłaszanych przez placówki oraz powiadamianie Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp.,
- b) współpracę z podmiotami leczniczymi dokonującymi zgłoszenia podejrzeń/zatrucia środkami zastępczymi,
- c) współpracę z organami ścigania,
- d) prowadzenie postępowań administracyjnych na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zakresie:
 - orzeczenia przepadku i zniszczenia zatrzymanych środków zastępczych,
 - nałożenia administracyjnej kary pieniężnej,
- e) wprowadzanie i aktualizację danych w Systemie Monitorowania Informacji o Dopalaczach (SMIOD oraz SMIOD2) - baza danych służąca organom Państwowej Inspekcji Sanitarnej do monitorowania nadzoru nad środkami zastępczymi w skali kraju.

W 2021 r. nie zgłoszono spraw związanych z zatrzymaniem osób posiadających środki zastępcze. Prowadzono 1 postępowanie administracyjne zakończone wydaniem decyzji rozkładającej wcześniej nałożoną administracyjną karę pieniężną na raty. W 2021 r. wyegzekwowano 2400 zł z tytułu nałożenia kary pieniężnej.

W 2021 r. podmioty lecznicze nie zgłaszały przypadków podejrzeń/zatruc środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi, w 2020 r. zgłoszono 13 podejrzeń zatruc, a w 2019 r. 81.

Na wniosek Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie przesłuchano osobę podejrzaną o wprowadzanie do obrotu środków zastępczych lub nowych

substancji psychoaktywnych osadzoną w Zakładzie Karnym w Gorzowie Wlkp.

W zakresie ograniczania dostępności nowych narkotyków w cyberprzestrzeni prowadzony jest monitoring internetowych platform handlowych (Allegro, Alegratka itp.) - nie stwierdzono tam ofert sprzedaży środków zastępczych.

4.5.2. Zgłoszenia podejrzeń / zatruc środków zastępczymi

W 2021 r. podmioty lecznicze nie zgłaszały przypadków podejrzeń/zatruc środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi. W 2020 r. zgłoszono 13 podejrzeń zatruc, w 2019 r. - 81.

4.5.3. Działalność profilaktyczna (promocja zdrowia)

Przeciwdziałanie narkomanii, zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii realizowane było również przez działalność profilaktyczną.

Prowadzono szereg działań edukacyjnych, w tym kampanii społecznych, adresowanych do różnych grup docelowych, w szczególności do dzieci, młodzieży i rodziców na temat zagrożeń wynikających z używania tzw. „dopalaczy”. Udział w przeprowadzonych działaniach edukacyjnych wzięło ok. 3800 osób. Działania prowadzone były w ramach realizacji programów edukacyjnych wynikających z zadań własnych, jak również w ramach współpracy z Komendą Miejską Policji w Gorzowie Wlkp.

Przeprowadzono następujące działania:

- 1) zorganizowano 44 zajęć edukacyjnych (prelekcji) dla dzieci i młodzieży szkolnej, których elementem była edukacja w zakresie zdrowotnych skutków wynikających z zażywania substancji psychoaktywnych. Dodatkowo prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych wśród uczestników spotkań;
- 2) dystrybuowano ulotki poruszające temat „dopalaczy” podczas prowadzonych w ramach Kampanii „Bezpieczne i Zdrowe wakacje” porad w placówkach organizujących wypoczynek letni i zimowy;
- 3) przeprowadzono 2 tzw. PATROLE ZDROWIA, których adresatami była społeczność lokalna;
- 4) na stronie internetowej stacji i portalu społecznościowym Facebook zamieszczono 26 artykułów na temat środków zastępczych.

4.5.4. Podsumowanie

- Skutki używania środków zastępczych i substancji psychoaktywnych stanowią szereg problemów dla zdrowia publicznego, dlatego podejmowane są działania kontrolne w przypadku jakichkolwiek podejrzeń związanych z wprowadzaniem ich do obrotu oraz prowadzona jest działalność edukacyjna w tym zakresie.
- Podejmowana jest współpraca w zakresie zwalczania handlu dilerskiego i e-handlu środkami zastępczymi z organami ścigania.

5. Warunki sanitarne w placówkach wychowania i nauczania

W 2021 r. pod nadzorem znajdowały się 72 placówki nauczania i wychowania. Skontrolowano 17 obiektów (1 klub dziecięcy, 10 przedszkoli, 1 punkt przedszkolny oraz 5 szkół podstawowych).

Wykaz placówek będących pod nadzorem w latach 2019 - 2021

Lp.	Rodzaj placówki	Liczba placówek pod nadzorem		
		2019 r.	2020 r.	2021 r.
1.	Żłobki i kluby dziecięce	8	8	8
2.	Przedszkola i inne formy wychowania pozaszkolnego	28	29	27
3.	Szkoły podstawowe	29	29	29
4.	Zespoły szkół	2	3	4
5.	Placówki z pobytem całodobowym	0	1	1
6.	Licea	0	0	0
7.	Szkoły policealne	0	0	0
8.	Ponadgimnazjalne szkoły zawodowe	0	0	0
9.	Internaty	1	0	1
10.	Placówki pracy pozaszkolnej	1	1	1
11.	Szkoły wyższe niepubliczne	1	1	1
	Łącznie:	70	72	72

W listopadzie 2021 r. wydano decyzję administracyjną zobowiązującą do poprawy stanu sanitarno – technicznego tarasu prowadzącego do głównego wejścia Przedszkola Miejskiego nr 2 w Kostrzynie nad Odrą (termin wykonania obowiązku: 31.08.2022 r.).

5.1. Ocena warunków pracy ucznia

Warunki ergonomiczne stanowiska pracy

Wymagania w stosunku do mebli oraz sprzętu sportowego używanego w szkołach i przedszkolach określa rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1604). W myśl § 9 ust. 3 ww. rozporządzenia szkoły i placówki są zobowiązane do nabywania wyposażenia posiadającego odpowiednie atesty lub certyfikaty potwierdzające, że wyrób jest dobrej jakości i zapewnia bezpieczeństwo jego użytkowania. Wśród wyrobów, które są objęte tym wymogiem znajdują się m.in.: meble szkolne i przedszkolne (krzesła, ławki, stoliki, biurka), urządzenia sportowe stanowiące wyposażenie sal gimnastycznych i boisk sportowych.

Przedmiotem kontroli w 17 placówkach (1 klub dziecięcy, 10 przedszkoli, 1 punkt przedszkolny oraz 5 szkół podstawowych) była ocena realizacji obowiązku dostosowania mebli szkolnych do wymiarów uczniów (zgodnie z normą PN-EN 1729-1:2007- Krzesła i stoły dla instytucji edukacyjnych - Część 1: Wymiary funkcjonalne).

Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Sytuacja w zakresie dostosowania mebli edukacyjnych do wymagań ergonomii w placówkach przedszkolnych i szkołach podstawowych uległa znaczącej poprawie.

5.2. Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego oraz warunki pobytu dzieci i młodzieży w placówkach nauczania i wychowania.

Wystarczające warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego (sale gimnastyczne, hale sportowe, boiska) stwierdzono w 4 skontrolowanych szkołach (z 29 ujętych w ewidencji).

5.3. Profilaktyczna opieka zdrowotna nad uczniami

Przedmiotem kontroli była również ocena warunków realizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami. Z 5 skontrolowanych szkół podstawowych wszystkie posiadały szkolny gabinet profilaktycznej opieki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. Statystycznie pielęgniarka dostępna jest w gabinecie dla uczniów jeden raz w tygodniu przez 2-3 godziny.

5.4. Dożywianie dzieci i młodzieży w szkołach

Dożywianie uczniów prowadzone było w 5 skontrolowanych szkołach podstawowych, w tym w 1 szkole posiłki dostarczane były w formie cateringu, a 4 szkoły posiadały własny blok żywienia. Na 753 uczniów uczęszczających do tych szkół, 203 dzieci korzystało z dożywiania (ok. 27%). Z dofinansowanych posiłków obiadowych korzystało 16 uczniów (co stanowi ok. 8% liczby dzieci korzystających z dożywiania).

Ponadto uczniowie szkół podstawowych brali udział w realizacji programów „Szkłanka mleka” oraz „Owoce w szkole” (adresowanych do uczniów klas I – V). Program „Szkłanka mleka” i „Owoce w szkole” realizowany był w 5 skontrolowanych placówkach (objął 366 uczniów).

5.5. Warunki wypoczynku dzieci i młodzieży

W ramach nadzoru nad miejscami wypoczynku dzieci i młodzieży przeprowadzono 6 kontroli miejsc wypoczynku letniego, tj:

- w gminie Bogdaniec: Gorzowski Ośrodek Technologiczny Park Naukowo – Przemysłowy w Stanowicach (2 kontrole),
- w gminie Kłodawa: Ośrodek Wypoczynkowy w Lipach obóz harcerski pod namiotami, jezioro Lubieszewko,
- w gminie Lubiszyn: obóz harcerski nad jeiorem Marwicko, Ośrodek Przywodny „Nierzym” oraz Akademia Piłkarska Kania Cup w Baczynie.

W miejscach tych wypoczywało łącznie 215 uczestników, którym zapewniono bezpieczne i higieniczne warunki pobytu. Podczas kontroli nie stwierdzono zaniedbań sanitarno-higienicznych.

5.6. Działania podjęte w ramach promocji zdrowia

W ramach kampanii bezpieczne i zdrowe wakacje nawiązano współpracę z Komendą Miejską Policji w Gorzowie Wlkp. - podjęto edukację dzieci i młodzieży w zakresie profilaktyki chorób zakaźnych, profilaktyki uzależnień, dopalaczy oraz dystrybucję materiałów edukacyjnych.

6. Działalność w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego

Zadania wykonywane w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego posiadają charakter prewencyjny, mający na celu ochronę zdrowia ludzi przebywających zarówno w obszarze, jak i w sąsiedztwie planowanych przedsięwzięć. Działania te polegają na kontroli przestrzegania wymagań higienicznych i zdrowotnych w procesach planowania przestrzennego, projektowania inwestycji ich realizacji oraz przekazywania do użytkowania, zgodnie z obowiązującymi normami i przepisami.

Realizując ustawowe obowiązki i zadania w zakresie zdrowia publicznego na etapie opiniowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego szczególną uwagę zwracano na sposób zaopatrzenia terenów w infrastrukturę techniczną, z uwzględnieniem zaopatrzenia w wodę, odprowadzania ścieków, składowania odpadów, zaopatrzenia w ciepło i energię elektryczną. W prawidłowym zagospodarowaniu przestrzennym miast i gmin istotne było w szczególności zabezpieczenie miejsc zamieszkania ludzi przed uciążliwym

oddziaływaniem inwestycji w zakresie: emisji hałasu, emisji zanieczyszczeń do powietrza, w tym substancji odorowych, emisji odpadów, a także przed oddziaływaniem na wody powierzchniowe i podziemne.

W ramach oceny oddziaływania na środowisko szczegółowej analizie poddawano bezpośredni i pośredni wpływ danego przedsięwzięcia na zdrowie i warunki życia ludzi mieszkających w sąsiedztwie planowanych inwestycji oraz sposoby zapobiegania i zmniejszania negatywnego oddziaływania tych przedsięwzięć na środowisko. Oddziaływanie na zdrowie ludzi wiąże się przede wszystkim z odległością inwestycji od zabudowy mieszkaniowej oraz jej wpływu w zakresie emisji hałasu i drgań, zanieczyszczeń powietrza (w tym występowania odorów), wody i gleby.

Podczas opiniowania projektów budowlanych i technologicznych kontrolowano w przyjętych rozwiązaniach projektowych spełnienie wymagań higienicznych i zdrowotnych, w tym wymagań techniczno-budowlanych, w miejscach pobytu ludzi i odpowiednie warunki pracy dla osób zatrudnionych w zakładzie pracy, np. organizację stanowisk pracy, zastosowanie bezpiecznych dla zdrowia materiałów. Ponadto zwracano szczególną uwagę na zapewnienie prawidłowych ciągów technologicznych i układu funkcjonalnego pomieszczeń, właściwego oświetlenia, skutecznej wentylacji i ogrzewania pomieszczeń.

W 2021 r. przeprowadzono na terenie powiatu 10 kontroli sanitarno-technicznych, wydano 49 opinii sanitarnych. Dominowały sprawy dotyczące wydania opinii sanitarnych w przedmiocie stwierdzenia obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko (43). Najwięcej spraw związanych było z budową farm fotowoltaicznych.

W 1 przypadku stwierdzono potrzebę przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla inwestycji polegającej na budowie instalacji do produkcji pelletu drzewnego na działce o nr ewid. 300/2 w Stanowicach (ZIRO PELLETT).

Ponadto wydano 3 opinie przed wydaniem przez właściwy organ decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W 1 przypadku wydano opinię negatywną dla inwestycji polegającej na budowie instalacji do produkcji pelletu w m. Dąbroszyn dz. nr 440/68 obręb 10 Dąbroszyn gm. Witnica, z uwagi na możliwe niekorzystne oddziaływanie inwestycji na okoliczną zabudowę mieszkalną, szczególnie w zakresie emisji zanieczyszczeń pyłowo – gazowych oraz hałasu.

W dziedzinie planowania przestrzennego zaopiniowano 3 projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Dwa dokumenty zaopiniowano negatywnie, z uwagi na

niespójność ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego z zapisami zawartymi w przedłożonej prognozie oddziaływania na środowisko.

W zakresie dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych przeprowadzono 3 kontrole sanitarno-techniczne. We wszystkich przypadkach stwierdzono, że obiekt został zrealizowany zgodnie z dokumentacją projektową, uzgodnioną pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych oraz zatwierdzoną przez organ właściwy do wydania pozwolenia na budowę.

Działalność w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2021r.

L.p.	TEMAT	2021r.
1.	Ilość wydanych opinii o projektach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin wraz z prognozą oddziaływania na środowisko	3
2.	Ilość wydanych opinii przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	3
3.	Ilość wydanych opinii sanitarnych dot. konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko	43
4.	Ilość uzgodnionych dokumentacji projektowych	0
5.	Ilość opinii dotyczących spełnienia wymagań sanitarnych w obiektach użyteczności publicznej	0
Ilość wydanych opinii ogółem		49
6.	Ilość kontroli w związku z przekazaniem do użytkowania obiektów budowlanych	5
7.	Ilość kontroli w obiektach użyteczności publicznej	3
8.	Inne kontrole i wizje lokalne	2
Ilość przeprowadzonych kontroli (wizji lokalnych) ogółem		10

Podsumowanie:

- W zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, w związku z planowanymi i oddawanymi do użytkowania inwestycjami, na terenie powiatu gorzowskiego nie stwierdzono bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi.
- Na podstawie przeprowadzonych kontroli obiektów w związku z ich przekazaniem do użytkowania stwierdza się, że wszystkie obiekty zostały wykonane zgodnie z projektem budowlanym i zgodnie z przepisami prawa.

7. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia

Do zakresu działania organów inspekcji sanitarnej należy m. in. koordynacja i nadzór działalności oświatowo- zdrowotnej w celu kształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych w różnych środowiskach. Podobnie jak w latach ubiegłych działania te realizowane były w 2021 r. w oparciu o wytyczne Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp., założenia Narodowego Programu Zdrowia na lata

2021-2025 oraz sytuację epidemiologiczną na terenie powiatu gorzowskiego.

Zasadnicze kierunki działań pionu promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej obejmowały:

- kontynuację i wdrażanie programów profilaktyczno – edukacyjnych o zasięgu ogólnopolskim, wojewódzkim i lokalnym,
- wspieranie realizatorów programów edukacyjnych i interwencji nieprogramowych poprzez: organizowanie szkoleń i konferencji, udzielanie pomocy merytorycznej oraz udostępnianie materiałów edukacyjnych,
- współpracę z samorządami lokalnymi, instytucjami i organizacjami pozarządowymi,
- upowszechnianie realizowanej problematyki prozdrowotnej w lokalnych środkach masowego przekazu,
- monitorowanie i ewaluację realizowanych programów profilaktyczno-edukacyjnych.

Przyjęte do realizacji w 2021 roku zadania dotyczyły:

- profilaktyki uzależnień, ze szczególnym uwzględnieniem zdrowotnych następstw palenia tytoniu oraz zażywania środków zastępczych, tzw. „dopalaczy”,
- profilaktyki nadwagi i otyłości poprzez promowanie stosowania zbilansowanej diety i aktywności fizycznej,
- profilaktyki przeciwnowotworowej,
- profilaktyki chorób zakaźnych,
- prozdrowotnych zachowań kobiet w ciąży.

Zadania w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej były realizowane i koordynowane na bazie 10 programów prozdrowotnych oraz 10 kampanii edukacyjnych. W ramach tych zadań organizowano, prowadzono, koordynowano i nadzorowano działalność oświatowo-zdrowotną w 61 placówkach nauczania i wychowania oraz wypoczynku dzieci i młodzieży. Ponadto współpracowano z instytucjami i organizacjami pozarządowymi oraz środkami masowego przekazu w zakresie:

- udzielania porad i informacji w zakresie zapobiegania oraz eliminowania wpływu czynników szkodliwych na zdrowie,
- prowadzenia narad dla pracowników kadry pedagogicznej w zakresie wdrażania programów edukacyjnych i działań na rzecz promocji zdrowia,
- prowadzenia edukacji zdrowotnej wśród dzieci i młodzieży.

Przeprowadzone kampanie i programy profilaktyczno-edukacyjne w 2021 r.

Lp.	INTERWENCJE PROGRAMOWE	Lp.	INTERWENCJE NIEPROGRAMOWE
1.	<p>Program Edukacyjny „Trzymaj Formę!”</p> <p>Cel programu: Edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety.</p> <p>Adresaci: uczniowie klas V – VI szkół podstawowych oraz klas I – III szkół gimnazjalnych.</p>	1.	<p>Lokalna Kampania Edukacyjna „Pierwszy dzwonek dla meningokoków”</p> <p>Cel kampanii: przekazanie informacji na temat konsekwencji podejmowania ryzykownych zachowań, unikania zakażeń oraz sposobu postępowania w sytuacjach gdy wystąpią pierwsze objawy choroby.</p> <p>Adresaci: społeczność lokalna ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży</p>
2.	<p>Krajowy Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu</p> <p>Cel programu: zmniejszenie rozmiaru inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży oraz podniesienie świadomości dorosłych palaczy na temat skutków zdrowotnych, wynikających z biernej ekspozycji na dym tytoniowy.</p> <p>Adresat: społeczność lokalna i uczniowie</p>	2.	<p>Lokalna Kampania Edukacyjna „STOP kleszczom”</p> <p>Cel kampanii: zmniejszenie liczby zachorowań na choroby przenoszone przez kleszcze na człowieka.</p> <p>Adresat: szeroki ogół społeczeństwa</p>
2.1	<p>Antynikotynowy przedszkolny program edukacyjny „Czyste powietrze wokół nas”</p> <p>Cel programu: wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach, lub gdy dorośli palą przy nich tytoń.</p> <p>Adresat: dzieci 5 i 6 letnie oraz ich rodzice bądź opiekunowie</p>	3.	<p>Lokalna Kampania Edukacyjna „SOS dla skóry”</p> <p>Cel kampanii: podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży oraz ich rodziców, a także kształtowanie postaw oraz zachowań w zakresie ochrony przed słońcem.</p> <p>Adresat: młodzież szkolna, rodzice, właściciele solariów oraz społeczność lokalna.</p> <p>Działania edukacyjne zostały nasilone szczególnie wśród dzieci i młodzieży szkolnej (w tym uczestników wycieczki letniego).</p>
2.2	<p>Antynikotynowy Program Edukacji Zdrowotnej „BIEG PO ZDROWIE”</p> <p>Cel programu: zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów.</p>	4.	<p>Lokalna Kampania Edukacyjna - „Bezpieczne i zdrowe ferie zimowe”</p> <p>Cel kampanii : podniesienie poziomu wiedzy w zakresie kształtowania zdrowego stylu, radzenia sobie w sytuacjach trudnych związanych z unikaniem</p>

	Adresat: uczniowie klas IV szkoły podstawowej		zagrożeń w czasie wypoczynku. Adresat: organizatorzy, dzieci i młodzież korzystająca z wypoczynku zimowego.
3.	<p>Krajowy Program Zwalczenia Zakażeń HIV i Zapobiegania Zachorowaniom na AIDS</p> <p>Cel: ograniczenie rozprzestrzenienia się zakażeń HIV, szczególnie wśród młodych osób, jak również zachęcenie kobiet planujących macierzyństwo i oczekujących dziecka do rozważenia wykonania testu w kierunku HIV.</p> <p>Adresat: społeczność lokalna, młodzież, osoby, aktywne seksualnie.</p>	5.	<p>Lokalna Kampania Edukacyjna - „Bezpieczne i zdrowe wakacje”</p> <p>Cel kampanii :podniesienie poziomu wiedzy odbiorców w zakresie kształtowania zdrowego stylu życia, radzenia sobie w sytuacjach trudnych związanych z unikaniem zagrożeń w czasie wypoczynku letniego</p> <p>Adresat: organizatorzy, dzieci i młodzież korzystająca z wypoczynku letniego.</p>
4.	<p>Wojewódzki Program Profilaktyki Nowotworów</p> <p>Cel programu: upowszechnienie wiedzy na temat profilaktyki, wczesnego rozpoznawania nowotworów oraz zmniejszenia liczby zachorowań na nowotwory złośliwe raka piersi i raka szyjki macicy poprzez propagowanie profilaktyki pierwotnej.</p> <p>Adresat: starsi uczniowie, ich rodzice, społeczność lokalna.</p>	6.	<p>Kampania edukacyjna „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu”</p> <p>Cel kampanii : zwiększenie wiedzy na temat skutków zdrowotnych używania substancji psychoaktywnych, a także ograniczenie ich stosowania.</p> <p>Adresat: społeczność, w tym uczniowie.</p>
5.	<p>Profilaktyczny Program Przeciwdziałania Uzależnienia od Alkoholu, Tytoniu oraz innych Środków Psychoaktywnych „ARS, czyli jak dbać o miłość”</p> <p>Cel programu: pogłębienie wiedzy na temat konsekwencji używania substancji psychoaktywnych m.in. alkoholu, papierosów czy narkotyków.</p> <p>Adresat: starsi uczniowie, społeczność lokalna kobiety w wieku prokreacyjnym.</p>	7.	<p>Kampania edukacyjna „ Nie zawsze wędzone trzyma dłużej”</p> <p>Cel kampanii: zachęcenie społeczeństwo do nierozpoczynania palenia lub do zerwania z nałogiem.</p> <p>Adresat: społeczność w tym uczniowie.</p>

6.	<p>Wojewódzki Program Profilaktyki Wszawicy</p> <p>Cel programu: Zmniejszenie występowania wszawicy w środowisku szkolnym i przedszkolnym.</p> <p>Adresat: dzieci w wieku przedszkolnym, uczniowie, rodzice i opiekunowie, nauczyciele, organizatorzy wycieczek letniego i zimowego dzieci, młodzieży.</p>	8.	<p>Kampania edukacyjna „STOP COVID, chroń swoje życie i zdrowie”</p> <p>Cel kampanii: uświadomienie społeczeństwu roli mycia rąk i noszenia maseczek w profilaktyce COVID-19, informowanie o aktualnych wytycznych Ministra Zdrowia i Głównego Inspektora Sanitarnego w sprawie postępowania podczas epidemii i monitorowanie stosowania się określonych ograniczeń, nakazów i zakazów, w związku z wystąpieniem epidemii</p> <p>Adresat: ogół społeczeństwa</p>
7.	<p>Skąd się bierze żywność ekologiczna?</p> <p>Cel programu: zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat.</p> <p>Adresat: dzieci uczęszczające do przedszkoli w wieku 5-6 lat.</p>	9.	<p>Kampania edukacyjna #SzczepimySię</p> <p>Cel kampanii: uświadomienie, informowanie i rozwianie wszelkich wątpliwości na temat szczepionki COVID-19.</p> <p>Adresat: ogół społeczeństwa</p>
8.	<p>Powiatowy program edukacyjny „KAŻDE DZIECKO DOBRZE WIE, JAK ZAKAŻENIU SARS-COV2 POWIEDZIEĆ NIE!” (program autorski PSSE w Gorzowie Wlkp.)</p> <p>Cel programu: zwiększanie świadomości i wiedzy na temat, wykształcenie prawidłowych postaw i zachowań w zakresie SARS-COV-2</p> <p>Adresat: dzieci uczęszczające do przedszkoli w wieku 5-6 lat.</p>	10.	<p>Kampania edukacyjna EFSA „Wybieraj bezpieczną żywność”</p> <p>Cel kampanii: uświadomienie konsumentom jak istotną rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa żywności odgrywa nauka.</p> <p>Adresat: ogół społeczeństwa</p>

W placówkach nauczania i wychowania przeprowadzono 18 wizytacji, 7 diagnoz przedsięwzięć prozdrowotnych podczas trwającego wycieczek letniego dzieci oraz 125 porad, udzielono 132 porad metodycznych. W ramach kształtowania świadomości potrzeby dbania o własne życie i zdrowie przeprowadzono 14 zajęć edukacyjnych wśród 291 dzieci i młodzieży szkolnej. Na bieżąco dystrybuowano materiały edukacyjne. Realizowano interwencje ponadprogramowe: m.in. uczestniczono w Obchodach Światowego Dnia Zdrowia, Obchodach Dni Walki z Rakiem, Obchodach Miesiąca Profilaktyki Raka Piersi, Obchodach Światowego

Dnia Bez Tytoniu, Obchodach Dnia Lekkiego Tornistra, Obchodach Światowego Dnia Rzucenia Palenia, Obchodach Światowego Dnia Walki z AIDS.

Dodatkowo, na bieżąco opracowywano prezentacje multimedialne, opracowywano ulotki informacyjno – edukacyjne, dystrybuowano materiały edukacyjne, zamieszczano komunikaty na stronie internetowej oraz portalu społecznościowym Facebook.

W związku z obowiązującą sytuacją epidemiologiczną COVID-19 w kraju, szkoły i przedszkola, które nie przystąpiły aktywnie do realizacji proponowanych przez organy inspekcji sanitarnej programów prozdrowotnych na terenie swoich placówek wyraziły chęć kontynuacji powyższych działań w następnym roku szkolnym.

Liczba placówek realizujących programy prozdrowotne w 2021 r.

